

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Sportovní slang a jeho variabilita - nohejbalové prostředí

Sports slang and variability – the environment of Football tennis

Markéta Sochůrková

Vedoucí práce: PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Český jazyk a německý jazyk se zaměřením na vzdělávání

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Sportovní slang a jeho variabilita – nohejbalové prostředí vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, ...

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce PhDr. Olze Palkoskové, Ph.D. za odborné vedení, za rady a ochotu při zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala hráčům z A-týmu TJ Pankrác nohejbal za jejich pomoc s vypracováním nohejbalového slovníku a za spolupráci při vyplňování dotazníků.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá sportovním slangem, konkrétněji slangem nohejbalu. Cílem práce je nastínit hlavní problematiku nohejbalového slangu, vysvětlit jednotlivé slangové výrazy a sestavit nohejbalový slovník. V první části je načrtnuta problematika slangu obecně a slang z pohledu různých autorů, v druhé části se práce zabývá již sportovním slangem, jeho hlavními specifiky a dále nohejbalem. Ve třetí části jsou zpracovány jednotlivé otázky v dotazníku a je sestaven nohejbalový slovník. Příloha zahrnuje dotazník nohejbalového slangu. V práci bylo užito metody pozorování, rozhovoru a dotazníku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Národní jazyk

Slang

Sportovní slang

Slang nohejbalu

Nohejbal

ANNOTATION

This bachelor thesis focuses on sports slang, specifically foot tennis slang. The aim of this thesis is to outline the main issues concerning foot tennis slang, to explain individual slang expressions and to compile a foot tennis glossary. In the first part, slang is discussed in general and then from the viewpoint of various authors, the second part deals with sports slang, its main specifics and foot tennis is mentioned as well. The third part contains individual questions created for the questionnaire and a foot tennis glossary is compiled. The appendix includes the questionnaire concerning foot tennis slang. For the purpose of this thesis, methods of observation, interview and questionnaire were employed.

KEYWORDS

National language

Slang

Sports slang

Slang of foot tennis

Foot tennis

Sportovní slang a jeho variabilita – nohejbalové prostředí

Obsah

ÚVOD.....	7
1. Národní jazyk	9
1.1. Strukturní útvary	9
1.1.1. Spisovný jazyk.....	9
1.2. Nespisovné útvary.....	10
1.2.1. Teritoriální dialekt	10
1.2.2. Interdialekt.....	11
1.3. Nespisovné poloútvary	11
1.3.1. Profesní mluva.....	12
1.3.2. Argot.....	12
1.3.3. Slang.....	13
2. Slang v odborné literatuře	15
2.1. Jaroslav Hubáček	15
2.2. Adolf Kellner	15
2.3. František Oberpfalcer-Jílek.....	16
2.4. František Trávníček	16
2.5. Jan Chloupek.....	17
2.6. Lumír Klimeš	17
2.7. Ladislav Dvonč	18
2.8. Břetislav Koudela	18
3. Aspekty slangu	19
3.1. Jazykové aspekty	19
3.2. Mimojazykové aspekty	20
4. Způsoby tvoření slangových výrazů	21
4.1. Odvozování.....	21

4.2.	Skládání	22
4.3.	Zkracování	23
4.4.	Sémantické tvoření	23
4.5.	Přejímání	24
5.	Sportovní slang	25
5.1.	Obecná charakteristika	25
6.	Nohejbal	26
6.1.	Historie	26
6.2.	Pravidla a charakteristika hry	27
7.	Metody práce	29
7.1.	Místo výzkumu	29
7.2.	Dotazník	29
7.3.	Vyhodnocení dotazníku	29
7.4.	Výsledky dotazníku	31
7.4.1.	Závěr dotazníkového šetření	68
8.	Slovník	69
8.1.	Struktura hesla	69
8.2.	Slovník nohejbalu	70
9.	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
	SEZNAM GRAFŮ	85
	SEZNAM PŘÍLOH	86

ÚVOD

Sport patří do života každého z nás. Někdo se mu věnuje na profesionální úrovni, někdo ho provozuje jako zájmovou činnost, někdo sport sleduje pouze v televizi a někdo o něm čte zprávy na internetu a v novinách. Sport se stává naší součástí od útlého věku, neboť už v mateřské škole se děti musí účastnit tělesné výchovy, sportovních kroužků, nebo dětského sportovního dne. Sport je tedy součástí každého z nás ať chceme, nebo nechceme. A právě se sportem souvisí také sportovní slang, kterému je tato práce věnována. Sportovní slang je stále aktuální téma, vytvářejí se nové slangové výrazy a většina lidí sportovní slang využívá, aniž by věděla, že jde právě o slang.

V mé bakalářské práci se budu věnovat sportovnímu slangu a to převážně v nohejbalovém prostředí. Toto téma jsem zvolila z toho důvodu, že celý sportovní slang nelze obsáhnout, a tak jsem se tedy zaměřila na nohejbalové prostředí. Tento sport jsem si vybrala z toho důvodu, že mám k němu velmi blízko, neboť jsem aktivní fanynkou jednoho pražského nohejbalového oddílu, což je velkou výhodou. Dalším důvodem mé volby je malá znalost tohoto sportu na veřejnosti a také nízký výskyt nohejbalu ve sportovních médiích. Mým cílem bylo sestavit nohejbalový slovník a ověřit povědomí o slangových pojmenováních u vybraných respondentů. Také jsem se zaměřila na teritoriální odlišnosti v chápání daného slangového výrazu. Jsem si vědoma, že můj slovník nemůže být kompletní, neboť sběr dat byl prováděn u konkrétního nohejbalového oddílu, a tudíž se od ostatních slovníků jiných nohejbalových družstev může lišit. Mou domněnkou ale je, že většina výrazů je ve všeobecné platnosti ve všech oddílech a sportovních skupinách v celé České republice a to na základě toho, že ve výsledku se většina respondentů ve významu daného výrazu shoduje.

Při práci teoreticky vycházím především z literatury, která je této problematice nejvíce věnována a to z publikací J. Hubáčka *O českých slanzích* z roku 1979 a *Malý slovník českých slangů* z roku 1988, dále z dalších publikací, které jsou tomuto tématu věnovány, a také z článků vydaných v různých periodikách jako například *Naše řeč* či *Slovo a slovesnost*. Za základní literaturu pro nohejbalovou problematiku jsem zvolila knihu, která se jako jediná této problematice komplexně věnuje a tj. kniha od autorů V. Pavlíka a M. Maršálka *Nohejbal* z roku 2010.

V první části mé práce se věnuji obecnému vymezení slangu, slangu v odborné literatuře, dále aspektům slangu a způsobům tvoření slangových výrazů. Druhá část je již věnována sportovnímu slangu, jeho vymezení a obecné charakteristice, a také nohejbalu.

Ve třetí části se již věnuji vyhodnocení dotazníků, tedy zhodnocení znalosti daného slangového výrazu u jednotlivých respondentů a také jejich teritoriálnímu rozčlenění. V závěrečné části mé práce se věnuji slovníku nohejbalu.

1. Národní jazyk

Národní jazyk je takový jazyk, který reprezentuje národní identitu určitého národa nebo země. Národní jazyk užívají při vzájemném dorozumívání příslušníci jednoho národa nebo etnika, které pojí historická, společenská, kulturní a politická sounáležitost, a kteří mluví svou mateřštinou. Je znakem národa a má funkci národně reprezentativní. Národní jazyk má více podob, které se vzájemně prolínají a překrývají. V některých zemích je pouze jeden národní jazyk, někde se ale setkáme s více národními jazyky (např. v Kanadě – francouzština a angličtina) a například německý jazyk je úředním jazykem jak Německa, tak také Rakouska a Švýcarska. Pokud je národní jazyk prohlášen legislativou, jde o úřední jazyk. Národní jazyk se obvykle skládá ze souboru útvarů a podob jazyka. Mezi obvyklé součásti národního jazyka patří spisovný jazyk, nářečí, slangy, profesní mluva nebo argot.

Současný český jazyk, který je národním jazykem Čechů, je souhrnem různých podob existence tohoto jazyka, který je sociálně, funkčně, teritoriálně a rozdílně užívaný v různých komunikačních situacích. Český jazyk má tedy stejně jako jiné národní jazyky velké množství variet¹. Tyto variety utváří nejrůznější vztahy, dále na sebe navzájem působí a mají na sebe různý vliv, a tudíž se uvnitř národního jazyka utváří zjevná dichotomie spisovnosti a nespisovnosti. V knize *Stylistika češtiny*² oddělují vrstvy národního jazyka tímto způsobem:

1.1. Strukturní útvary

Strukturní útvary jsou takové útvary, které mají úplnou strukturu ve všech jazykových rovinách, to znamená, že mají celistvou jazykovou strukturu v oblasti lexikologie, hláskosloví, tvarosloví a skladby. Do strukturních útvarů zařazujeme spisovnou češtinu, ale také hovorovou češtinu, která je její součástí.

1.1.1. Spisovný jazyk

Spisovný jazyk, v našem případě tedy spisovná čeština, je vymezený útvar českého národního jazyka, který má reprezentativní funkci. Tento jazyk se užívá při oficiální

---

¹ KRČMOVÁ, Marie. Stratifikace současné češtiny. Online, 2005.

² CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny*. Praha: SPN, 1990. s. 46-61.

komunikaci, v úředních dokumentech, ale také ve veřejnoprávních médiích. Jan Hugo uvádí o spisovné češtině: „*Jde o soustavu pravidel, jejichž dodržování je v určité komunikaci závazné, norma přitom určuje nejen, jak se má psát, ale předepisuje také správnou výslovnost*“.³ Je kodifikována v mluvnicích, pravidlech pravopisu, či ve slovnících (např. Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny), a to po stránce tvarové, grafické a výslovnostní (tvarosloví, skladba, slovní zásoba, ortoepické normy). Spisovný jazyk je pro rodilé mluvčí obecně srozumitelnější a výrazově přesnější, má celkem pevnou gramatickou stavbu a slovní zásoba je převážně ustálená. Spisovná čeština je bohatě rozvrstvená. Jádrem spisovné češtiny jsou neutrální stylové prostředky, které jsou vhodné pro jakýkoliv text. Zdrojem současných změn spisovné češtiny je přejímání cizích slov (např. *sponzor, summit*), rozšiřování významu slov (např. *projekt, myš*), snižování užívání (např. *direktivní, pětiletka*), nebo návrat ke starým výrazům (např. *starosta, radní, sokol*). Spisovná čeština vznikla na základě středočeského nářečí a je reprezentativním útvarem pro český národ.

Do spisovného jazyka patří také hovorová čeština, která je jeho variantou. Hovorová čeština je mluvenou podobou spisovné češtiny, která je užívaná v polooficiálních, nebo v neoficiálních jazykových projevech. Hovorová čeština je založena na hovorových výrazech s jistou mírou nespisovnosti. Mezi charakteristické znaky můžeme zařadit emocionálnost, spontánnost, nebo zdobnělosti (např. *hotovka, blekotat, zlatíčko*). Do hovorové češtiny spadají také odlišné tvary podstatných jmen, sloves, nebo číslovek (např. *fotbalisti, přeju, bez třech učitelek*), dále jsou často užívaná některá slova, slovní spojení (např. *neříkej, vážně, představ si, to bys nevěřil*), nebo neologismy (např. *esesmeskovat, mejlovat, četovat*). Oproti spisovné češtině má hovorová čeština uvolněnější stavbu, je méně přesná, někdy citově zabarvená a neužívá knižních tvarů. Dále je tolerantnější vůči nespisovným prvkům.⁴

1.2. Nespisovné útvary

1.2.1. Teritoriální dialekt

Teritoriálně omezené jazykové útvary více či méně odlišné od spisovného jazyka se označují jako nářečí (dialekt). Nářečí používají lidé k běžné, každodenní komunikaci. Tyto

---

³ HUGO, Jan a kol. Slovník nespisovné češtiny. Maxdorf. 2006. s. 11.

⁴ HUGO, Jan a kol. Slovník nespisovné češtiny. Maxdorf. 2006. s. 11.

ucelené jazykové útvary nemají na rozdíl od spisovné češtiny kodifikovanou podobu, jsou vázány na určité území, podléhají přirozenému vývoji a od spisovné normy se liší různou měrou. Podle příbuznosti rozdělujeme nářečí do čtyř skupin. V dnešní době se už ale s nářečím můžeme v Čechách setkat především v okrajových oblastech, jako je Chodsko a Podkrkonoší, a už i na těchto místech dochází k zániku. Na Moravě existují tři oblasti s tradičním nářečím – hanácké, moravskoslezské a lašské nářečí. S pojmem nářečí se setkáme zejména u malých oblastí, na větším území vzniká tzv. nadnářečí (interdialekt).⁵

1.2.2. Interdialekt

Interdialekt vznikl postupným stíráním rozdílů mezi jednotlivými nářečímí a zároveň posilováním jejich společných rysů. Interdialekt je určitý mezistupeň mezi spisovným jazykem a dialektem. Mezi interdialekty patří obecná hanáčtina, obecná moravská slovenština, obecná laština, ale především obecná čeština. Obecná čeština je jazyk používaný při běžné komunikaci především na území Čech a na západní Moravě. U obecné češtiny se setkáme s pravidelnými odchylkami v hláskosloví a tvarosloví - např. *é* je obvykle nahrazeno *y/i* (např. *malý město*), dochází k zjednodušení souhláskových skupin a složitých souhlásek (např. *když* -> *dyž*), nebo dochází k unifikaci koncovek v množném čísle přídavných jmen (např. *malý lidi*). Obecná čeština proniká do umělecké literatury, filmu i do médií. Má nejvyšší komunikativní funkci ze všech nespisovných útvarů a vyvíjí tlak na spisovný jazyk.⁶

1.3. Nespisovné poloútvary

Za nespisovné poloútvary můžeme považovat takové jazykové formy, které neobsahují jazykové prostředky ze všech jazykových rovin. Většinou mají jen lexikální a frazeologická specifika, což znamená, že se objevují pouze ve slovní zásobě a gramatiku přebírají od útvarů užívaných tam, kde se tyto poloútvary objevují. Jedná se tedy většinou o jazykové prostředky, které jsou používány při komunikaci mezi členy jednotlivé sociální skupiny. Z tohoto důvodu se někdy nazývají také jako sociolekty.

---

⁵ HUGO, Jan a kol. Slovník nespisovné češtiny. Maxdorf. 2006. s. 11.

⁶ CHLOUPEK, Jan. Stylistika češtiny. Praha: SPN, 1990. s. 51-55.

1.3.1. Profesní mluva

Profesní mluva neboli profesionální slang je mluva příslušníků určitého povolání, kteří ji užívají při práci a doplňují ji zvláštními termíny a frázemi. Jedná se o užívání termínů a terminologických spojení bez zřetele na to, zda jsou používány spisovně či nikoli. Tato mluva je užívána za účelem výrazové úspornosti a jednoznačnosti v daném pracovním prostředí. Příslušníci profesních skupin často produkují výrazy, aby si usnadnili vzájemnou komunikaci. Mnohdy se jedná o jednoslovné pojmenování, které bez zakotvenosti do daného pracovního prostředí ztrácí svůj význam. Často se setkáme s procesem univerbizace, kdy dochází k nahrazování víceslovných lexikálních jednotek jednoslovným pojmenováním. Nejrozšířenější je profesní mluva lékařů, kteří mají velmi početný slovník (např. *exnout* = *zemřít*, *ležák* = *pacient s pobytem v nemocnici*), můžeme se ale také setkat s méně početnou profesní mluvou železničářů (např. *šraňky* = *závory*, *harfa* = *kolejiště seřadovacího nádraží*).⁷

1.3.2. Argot

Argot (někdy nazýván také jako zlodějská hantýrka) je vrstva slovní zásoby, která je užívána v mluvě společenské spodiny. Tato mluva byla v minulosti užívána především zloději, překupníky a dalšími kriminálními živly. V dnešní společnosti se s takovou organizovanou kriminální činností nesetkáme, ale jazyková vrstva této skupiny přetrvává dodnes. Mnoho argotismů proniklo do dnešní mluvy, jak již uvádí František Oberpfalcer: „Mezi slangy a argotem jsou hranice dosti kolísavé. Studenti, vojáci, sportovci a umělci rádi přejímají zřejmé argotismy do svého slangu a naopak argot má mnoho vlastností shodných se slangy...“⁸. Argotickým výrazům rozuměli především příslušníci daných skupin a zároveň znalost těchto výrazů byla podmínkou pro zařazení do skupiny. Příslušníci této skupiny používali taková slova, kterým obyčejný člověk nerozuměl, a tudíž docházelo k jejich utajení a také zabránění prozrazení.

Aby byl význam slova zašifrovaný, musela běžná slova dostat nový obrazný význam (např. *káča* = *pokladna*, *prachy* = *peníze*, *šídlo* = *paklíč*). Někdy se využívalo slov cizích, zejména slov z němčiny. Bylo to z toho důvodu, že společnost zlodějů a jiných kriminálních živlů byla mezinárodní, a tudíž je spousta českých argotů společných s cizími

---

⁷ CHLOUPEK, Jan. Stylistika češtiny. Praha: SPN, 1990. s. 57.

⁸ OBERPFALCER, František. Argot a slangy. Čsl. Vlastivěda III., Praha. 1934.

argoty z jiných států. Nejvíce argotických slov máme právě z německého jazyka (např. *facha* = práce, *být švorc* = být bez peněz, *loch* = vězení), ale také z cikánštiny (např. *čůro* = nuž, *čór* = zloděj, *čábě* = dítě), nebo z židovského jazyka (např. *šoufl*, *šlamastika*, *melouch*). Argot si také utvořil řadu speciálních slov, která jsou v běžném jazyce nediferencovaná. Zloděje tedy můžeme rozdělit podle toho, kde kradou (např. *sklepař*, *půdař*, *bytař*), nebo co kradou (např. *autař*, *slepičář*, *kolař*). Typické pro argot je využití synonym. Používají se za účelem obohacení již opotřebovaných nebo i prozrazených slov. Příznačným rysem argotu je kromě jiného také jazykové novotaření, neustálé hledání nových výrazů, silná expresivita, žertovnost a slovní hříčky.⁹

Jak již bylo řečeno, argot se v dnešní době nepoužívá ve společnosti, ve které byl používán dříve, ale užívá ho například mládež, kterou argot přitahuje svou vtipností a expresivitou. Argot nalezneme také v umělecké literatuře jako charakterizační prostředek, nalezneme ho například v knize Karla Čapka v *Povídkách z jedné i z druhé kapsy*.

1.3.3. Slang

Slang je nespisovný útvar jazyka, který je typický pro mluvčí určité zájmové nebo profesní skupiny. Od spisovného jazyka se liší především slovní zásobou. Slang se někdy v literatuře rozlišuje na slovní zásobu profesionální, která je vázaná na povolání a na soubor nespisovných názvů v daném pracovním prostředí, a slovní zásobu slangovou, která se váže na zájmové skupiny. Výrazová obraznost a synonymičnost jsou jazykové rozdíly obou skupin. Tyto prvky patří k základním rysům zájmových skupin, které se liší od skupin profesionálních. Avšak i v profesionální mluvě nalezneme prvky obraznosti a synonymičnosti (např. *festná*, *kovaná*, *faulencšichta*). Slang je také někdy označován jako „nářečí sociální“, nebo „sociální, stavovský jazyk“. Toto označení není ale příliš vhodné, neboť slang není jazykový strukturní útvar, jako třeba nářečí zeměpisné. To znamená, že nemá svou mluvnickou stavbu ani vlastní slovní zásobu. Každý uživatel slangu mluví nářečím, obecnou češtinou, nebo hovorovým stylem spisovného jazyka a pouze v prostředí sociálním používá slangové výrazy. Slangová pojmenování nejsou ve všech oblastech úplně vyvinuta. Někde je pouze několik nespisovných výrazů, někde jich je zase mnohem více. S bohatou vrstvou slangových pojmenování se setkáme u skupin, ve kterých jsou silné sociální vazby a jsou zcela odlišné od skupin jiných. V tomto případě mluvíme například o slangu hornickém, rybářském, mysliveckém,

---

⁹ HAUSER, Přemysl. Nauka o slovní zásobě. SPN – Státní pedagogické nakladatelství. 1986. s. 28.

studentském, sportovním, číšnickém, hereckém nebo hudebním. Velký podíl v této jazykové vrstvě zastupují profesionalismy. Za profesionalismy se označují nespisovné názvy terminologické povahy motivované důvody věcnými, zejm. snahou o výrazovou úspornost, jednoznačnost v daném prostředí a mobilnost v mluvené komunikaci.¹⁰ Profesionalismy se objevují v pracovním prostředí, ale také u zájmových skupin, jako jsou studenti, sběratelé, či sportovci.

Slangová pojmenování jsou utvářena různými způsoby, velmi častým způsobem tvoření je univerbizace. Univerbizací se z víceslovného pojmenování utváří pojmenování jednoslovné, k čemuž velmi často využívá produktivních odvozovacích přípon, jako jsou přípony -ář, -ák, -ka/-ovka, -ina (např. *kraulař, pošťák, propiska, kantořina*). Méně často vznikají pomocí univerbizace složeniny (např. *volnostylař, dřevodílna, kovošrot*). Ve slangu se často využívá také redukce slabik nebo hlásek ve slově, tzv. haplogie (např. *říd'a = ředitel, biják = kino, magneták = magnetofon*). Ve slangu se setkáme také s frazeologismy a souslovími (např. *být tasenej, hodit kostrou*). Při sémantickém tvoření se využívá přenosu slov podle vnějších znaků (např. *betony = chrániče nohou hokejového brankáře*) a podle znaků vnitřních (např. *segedín = jídlo*). Ve slangu se setkáme i se slovy cizího původu. Velmi časté jsou slova německého původu, s těmi se setkáme ve slangu řemeslnickém, hornickém, či hutnickém (např. *vercajk, majzl, pant*). Pro sportovní slang jsou pak typická slova anglického původu (např. *mač, gólman, time*). Bohatost synonymních pojmenování je projevem jazykové tvořivosti. Ta se projevuje například u studentů, kteří nedostatečnou známku označují jako *pětku, bombu, či kouli*. Slangová pojmenování působí svou neotřelostí a tím svěžestí, výrazností, expresivitou, vtípností a často stručností. To vše přispívá k šíření slangu mimo jeho původní úzkou oblast užívání. Řada slangových výrazů přešla do hovorového stylu, v němž spoluvytváří hovorovou lexikální vrstvu.¹¹

---

¹⁰ <https://www.czechency.org/slovník/SOCIOLEKT>

¹¹ HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. SPN – Státní pedagogické nakladatelství. 1986. s. 23-27.

2. Slang v odborné literatuře

V předchozím teoretickém úvodu o národním jazyce a o útvarech a poloútvarech národního jazyka jsem vycházela především ze Stylistiky češtiny¹². Jelikož se objevuje velká odlišnost mezi autory ve vymezení pojmu slang, podávám tedy nástin přístupů jednotlivých autorů k tomuto pojmu. Uvedu zásadní stanoviska významných českých jazykovědců, která jsou uvedena v monotematických pracích, nebo v teoretických pracích obecného záběru.

2.1. Jaroslav Hubáček

Kniha O českých slanzích od Jaroslava Hubáčka¹³ je věnována problematice slangu a stala se základní literaturou pro mou práci. Dle tohoto autora není snadné uvést jednoznačnou definici slangu a to z toho důvodu, že není jednota v chápání tohoto jazykovědného pojmu, ať už se zabýváme domácí, nebo i zahraniční literaturou. Souvisí to také s tím, že kromě pojmu slang se objevuje mnoho synonymních termínů (např. společenská nářečí, sociální nářečí, vrstvosvá mluva). Slang je definován dle České mluvnice¹⁴ jako „soubor jistých speciálních názvů a obrátů, kterých se užívá v běžném styku mezi členy pracovního nebo zájmového společenství kromě příslušné terminologie. Tyto speciální názvy a obraty, jimž se obecně říká slangové názvy (slangové výrazy, slangové pojmenování), vznikají z důvodů věcných i expresivních a na rozdíl od běžného výraziva se ve společenském styku mimo dané společenství (často vázané i na specifické prostředí) neuplatňují buď vůbec, nebo jen velmi omezeně.“ Za účelem ucelení pohledu na slang uvádí hlavní aspekty slangu (viz níže).

2.2. Adolf Kellner¹⁵

Tento autor užívá termín nářečí vrstvosvá a nahlíží na ně jako na soubory výrazových prostředků, kterými se odlišují uživatelé národního jazyka vlivem určitých společenských činitelů. Vymezuje slangy v porovnání s místním nářečím tímto způsobem:

---

¹² CHLOUPEK, Jan. Stylistika češtiny. Praha: SPN, 1990. s. 46-61

¹³ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 9-27.

¹⁴ HAVRÁNEK, Bohuslav – JEDLIČKA, Alois. Česká mluvnice. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981

¹⁵ KELLNER, Adolf. Úvod do dialektologie. Praha: SPN. 1954. s. 74-79.

- a) slangy nemají vlastní gramatickou stavbu a základní slovní fond,
- b) postrádají jazykovou samostatnost,
- c) jejich užívání je vázáno na okruh lidí,
- d) zachovávají svou výlučnost a snahu o odlišnost,
- e) sociální dialekt není jedinou formou jazyka svých mluvčích.

Autor dále rozděluje vrstevná nářečí na nářečí podle zaměstnání, podle zájmových skupin (slang) a mluvu společensky izolovaných skupin (argot, hantýrka). Toto pojetí je základním pojetím pro ostatní autory, zejména při vymezování termínu slang v užším slova smyslu.

2.3. František Oberpfalcer-Jílek

Za základní stať o českých slanzích se považuje dílo tohoto autora Argot a slangy¹⁶ z roku 1934. V této stati však ještě není specifikována hlavní podstata slangu. Rozvrstvení mluvené češtiny podle stavů uvádí autor jako hlavní definici slangu. V této stati se autor kromě argotu zaměřuje především na studentský slang, popisuje studentská rčení, mluvnické znaky, ale i cizí prvky právě ve studentském slangu. Ve stati se setkáme také se slangem sportovním, vojenským, mysliveckým a se slangem z různých pracovních prostředí. Argot je autorem definován jako zvláštní jazyk zločinců z povolání a jim blízkých individuů a slang je definován jako zvláštní jazyk všech ostatních společenských skupin.

2.4. František Trávníček¹⁷

Spisovný jazyk je tímto autorem popisován jako jazyk plnící dorozumívací úkon ve všech oblastech lidské činnosti v rámci jednoho národa, nářečí je jazyk sloužící k dorozumívání jen členům národa v okolí jejich bydliště a neplatí pro celý národ. Název slang je podle autora ne zcela obecný a užívá synonymních termínů některých nářečí. Nářečí charakterizuje dle příčin, které vedou k jazykovému rozlišení příslušníků různých společenských vrstev národa. Mezi základní příčiny podle něj patří:

- a) nestejná potřeba výrazových prostředků po stránce věcné,
- b) zvláštní pojetí některých věcí, které jsou známé i jiným příslušníkům jazyka,

¹⁶ OBERPFALCER-JÍLEK, František.: Argot a slangy. In: Československá vlastivěda. Sv. 3, Praha 1934, s. 311.

¹⁷ TRÁVNÍČEK, Jaroslav. Úvod do českého jazyka. Praha: SPN. 1952. s. 44-48.

- c) citové zaujetí, citový vztah mluvčího k osobám nebo věcem,
- d) snaha o výlučnost mluvy některých společenských vrstev pro příslušníky vrstev jiných,
- e) snaha o odlišnost, krátkost a úspornost výrazových prostředků.

Autor ukazuje kromě jiného také na nestrukturovanost slangu. Uvádí, že společenská nářečí mají osobité výrazivo vesměs jen po stránce slovníkové a jejich příslušníci mluví buď nářečím lidovým, nebo spisovným.

2.5. Jan Chloupek

Slangy jako speciální slovníkové, popřípadě i frazeologické vrstvy charakterizuje Jan Chloupek¹⁸. Autor dále třídí slangy na profesní mluvu, slang a argot. Profesní mluvu vymezuje jako mluvu skupin zaměstnanců, kteří během pracovního procesu využívají termíny bez důsledku na spisovnost a to za účelem úspornosti, jednoznačnosti a někdy i z důvodu dodržování tradice. Tímto se liší profesní mluva od slangu, protože při tvoření slangu je důležitá jazyková hra.

2.6. Lumír Klimeš

Lumír Klimeš¹⁹ podává nejdůkladnější pohled na chápání pojmu slang. Po přehledném výčtu termínů, které jsou užívány jednotlivými cizími, i domácími autory předkládá autor návrh termínů, za nichž probíhá jazyková komunikace a zdůvodňuje je podmínkami a okolnostmi. Mezi základní podmínky a okolnosti patří podobný způsob práce a obživy společensky žádoucí nebo nezávazné, blízké zájmy společensky žádoucí nebo nezávazné a blízké zájmy a podobný způsob obživy a práce společensky nežádoucí nebo nebezpečné. Jako nejvhodnější název uvádí termín sociální mluva. Sociální mluvu pak diferencuje na argot a slang a slang rozděluje na profesionální a skupinový.

---

¹⁸ CHLOUPEK, Jan. O sociální a územní rozrůzněnosti češtiny. Naše řeč. 1969. s. 141.

¹⁹ KLIMEŠ, Lumír. Příspěvek. In: Příspěvek k poznání západočeského slangu. Habilitační spis UK Praha 1969.

2.7. Ladislav Dvonč²⁰

Ladislav Dvonč vychází z díla Adolfa Kellnera a uvádí stejné rozdělení sociálních nářečí jako on. Od Kellnera se liší tím, že nesouhlasí s označením sociální nářečí, protože nářečí je podle něj pouze ve smyslu zeměpisném. Z toho důvodu navrhuje pro argot a slang souhrnné označení žargon.

2.8. Břetislav Koudela²¹

Také tento autor vychází z Adolfa Kellnera. U Koudely se můžeme nově setkat s termínem profesionální nářečí (popř. stavovské jazyky). V jeho pojetí se slang a argot od profesionálního nářečí liší tím, že v nich dochází k záměrné deformaci lexikálních prostředků.

---

²⁰ DVONČ, Ladislav. K otázkám sociálních „nářečí“. Slovo a slovesnost. 1957. s. 180-183.

²¹ KOUDELA, Břetislav. O tzv. nářečích sociálních. In: Sborník Pedagogického institutu v Ústí nad Labem. SPN 1960. s. 3-16.

3. Aspekty slangu

Jak uvádí Hubáček²² ve své knize, slang můžeme posuzovat ze dvou hlavních hledisek: jazykového a mimojazykového. Aspekty těchto dvou hledisek se uplatňují souhrnně a ve vzájemné spolupráci.

3.1. Jazykové aspekty

Mezi jazykové aspekty řadíme nespisovnost, komunikativní funkčnost a využívání produktivních pojmenovacích postupů při tvoření, systémovost, snahu o pojmovou diferenciaci, stav odborné terminologie, vyjadřování expresivity a vhodnost pro mluvené jazykové projevy.

- a) **Nespisovnost** náleží k základním znakům slangového výraziva. Slangové názvy využíváme jako synonymní pojmenování k pojmenováním spisovným, nejčastěji termínům. Důležité je ale neopomenout fakt, že u slangových názvů se vyskytuje různá míra nespisovnosti. Některé názvy jsou na hranici spisovnosti, některé jsou vyloženě nespisovné.
- b) **Komunikační funkčnost** je dalším důležitým aspektem k tvoření slangu. Důležité totiž je, aby byl výraz stručný, výstižný a také významově jednoznačný. Často se z tohoto důvodu využívá univerbizace, která je ve slanzích velmi aktuální. Univerbizace se užívá jak primárně při tvoření nových slov, tak také sekundárně. Primární univerbizace je stimulem pro slangy vzniklé odvozováním, skládáním a zkracováním. Se sekundární univerbizací se setkáme u názvů metonymických, metaforických a i u některých názvů přejatých.
- c) **Systémovost** není tak jednoznačná jako u strukturních útvarů, ale setkáme se s tím, že i slangové výrazy tvoří určitý systém.
- d) Větší i menší může být **snaha o pojmovou diferenciaci** podle pojmenovacích potřeb v nějakém konkrétním prostředí (v zájmovém nebo v pracovním).
- e) Dle pracovního a zájmového prostředí můžeme rozlišovat různý **stav, propracovanost, přístupnost a stupeň praktického užívání odborného názvosloví**. A právě z tohoto důvodu jsou často slangy převzaté z jiných jazyků.
- f) Ve vrstvě slangových výrazů vedle sebe také existují neexpresivní výrazy a výrazy, které obsahují různou míru **expresivity**.

---

²²HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 19-26.

- g) S posledním jazykovým aspektem, se kterým se u Hubáčka setkáme, je fakt, že tvorba slangových výrazů je uzpůsobena především mluvenému projevu a že se jedná o názvy motivované, nikoli nemotivované.²³

3.2. Mimojazykové aspekty

Mimojazykové aspekty se vyskytují u slangů různým způsobem a s různou intenzitou.

- a) **Stupeň uzavřenosti** prostředí je různý. Například v hornickém prostředí je uzavřené prostředí veřejnosti a tím pádem je oproštěné od jejího vlivu po celou dobu pracovní směny, což se později uplatňuje v ustálenosti výraziva. Dalším podobným faktorem může být také stáří prostředí.
- b) Významným faktorem je i různé **složení příslušníků** slangového prostředí. Například ve studentském slangu (na rozdíl od slangu hornického) se setkáme především s mladými lidmi, u kterých je velká snaha o vtipné a neotřelé vyjádření. V tomto slangovém prostředí je také typická častá změna složení příslušníků skupiny.
- c) Posledním mimojazykovým aspektem jsou psychické faktory, tedy snaha o jazykové vyjádření výjimečnosti provozované činnosti a snaha o rychlé začlenění do určitého prostředí.²⁴

---

²³ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 19-25.

²⁴ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 25-26.

4. Způsoby tvoření slangových výrazů

Slangy jsou obohacovány stejným způsobem jako slovní zásoba ostatních útvarů národního jazyka. Jsou tvořeny především postupy transformačními (tzn. slovotvornými), ale také postupy transpozičními (tzn., že využívají již existujících pojmenování). Slangové názvy se nejčastěji tvoří odvozováním, skládáním a jinými způsoby (např. zkracováním, překrucováním atd.), další možné tvoření slangových názvů je tzv. sémantické tvoření (metaforické a metonymické přenášení), tvoření víceslovných názvů (frazologismů) a přejímání.²⁵

4.1. Odvozování

Odvozování patří k nejvíce vyskytovanému tvoření slangových názvů. Odvozování se tvoří především příponami a to zejména produktivními příponami. Odvozená slangová podstatná jména můžeme zařadit do několika významových a slovotvorných kategorií. Tyto kategorie dělíme na názvy osob činitelské, konatelské a přechýlené. Činitelské názvy osob jsou nejčastěji tvořeny příponou -ák, méně často příponami -l, -oun, -ař, -č, -ník, -íř, -a, nebo nulovou koncovkou (např. *lezák, pinkal, blokař, šprt, kádroník*). Tato skupina není nijak početná. Názvy osob konatelské jsou tvořené od jmenných základů a mezi nejčastější a nejužívanější přípony patří -ař, -ář, a -ák, mezi méně frekventované přípony patří -ista, -(n)ík, -ovec, -as, a -a (např. *dálkař, spodák, leninovec, posada, kanovník*). Přechýlené názvy osob jsou nejčastěji tvořeny příponou -ka, méně často příponami -ajzna, a -(n)ice (např. *očařka, štabajzna, kádronice*).

Odvozováním jsou tvořeny také názvy zvířat, názvy prostředků, názvy zdrobnělé, názvy nositelů vlastnosti, názvy místní, názvy dějů, ale také odvozená slangová slovesa, nebo přídavná jména. Názvy zvířat jsou řazeny do slovotvorné kategorie nositelů vlastnosti a těchto slov není příliš mnoho. Odvozovacími příponami jsou -ák, -ař, -ář, -ka, a -ice (např. *masař, trnovka, trnovnice, hnoják*). Velmi početnou skupinou jsou názvy prostředků. Nejčastějším způsobem tvoření jsou odvozeniny ze slovesných a jmenných základů. Mezi přípony slovesných základů patří -ák, -ka, -čka, -č, -oun a -ér (např. *blafák, kontrolka, lapačka*). U jmenných základů se setkáme s příponami -ař, -ář, -ník, -ička, -ina, -ice, a -a (např. *masňák, datumovka, zrnkař*). Názvy zdrobnělé slouží především jako prostředek expresivního a někdy věcného vyjádření. V této skupině se uplatňují přípony

---

²⁵HUBÁČEK, Jaroslav. Malý slovník českých slangů. Ostrava: Profil. 1988. s. 11-20.

-ek, -ík, -(ič)ko, a -íčko (např. *dělnásek, majzlík, lorka*). Velmi časté jsou názvy nositelů vlastnosti, zejména názvy věcné. Často se používají přípony -ák, -ka, -ovka, méně často -an, -as, -áč, -ina, -ula a -ice (např. *druhák, časovka, prašan*). Ze základů místních a jmenných jsou tvořeny názvy místní. Jsou tvořeny odvozovacími příponami -ka, -ovka, -na, -ák, a -iště (např. *placovka, sesterna, apelák, kutálišť*). Názvy dějů se tvoří především pomocí přípon -ní a -tí (např. *faulování, exnutí*), ale také s příponami -(č)ka, -nda, -ina, -ák, -izace, -ismus, -ství, -ctví a s nulovou koncovkou (např. *sdělavka, brept, šoulanda, vložák, recesismus*). Odvozená slangová slovesa se vyskytují v mnohem menší míře, než slangová podstatná jména. Tvoří se příponami z domácích a cizích jmenných základů, ale také pomocí předpon. Nejčastější příponou je přípona -ova-, která se používá pro vytvoření slovesa ve významu „vytvářet to, co znamená předložkové podstatné jméno“ (např. *fajfkovat*), nebo ve významu „užívat věci jako nástroje či prostředku“ (např. *laníčkovat*) a také přípona -i-, jíž se tvoří slovesa s významem „chovat se nebo dělat něco ve smyslu předlohového jména“ (např. *chatařit*).²⁶ Poměrně řídký výskyt je odvozených slangových přídavných jmen. Tvoří se jako přídavná jména přívlastňující celému druhu (např. *stavbařský*), nebo z přičestí trpných jako dějová přídavná jména (např. *vyšmelcovaný*), anebo jako účelová přídavná jména (např. *falcovací*).²⁷

4.2. Skládání

Skládání je méně častým způsobem pro tvoření slangových názvů. Používá se hlavně v případě, kdy je předlohou víceslovné pojmenování (např. *baskřídlovka, kovomodelárna*). Tento způsob tvoření se používá hlavně za účelem vytvoření jednoslovného vyjádření. V této skupině se velmi často setkáme se slangovými složeninami hybridními, jako je *auto, elektro, fero, foto, gramo* a další (např. *autoduše, elektročas, fotosnímek, gramodeska*), které přechází k odborným názvům. Pro složené slangové názvy je typické, že se tvoří jako složeniny přívlastkové (např. *dvoukolák, vozokilometr*) a předmětové (např. *koloťuk, vozohonec*).²⁸

---

²⁶ HUBÁČEK, Jaroslav. Malý slovník českých slangů. Ostrava: Profil. 1988. s. 16.

²⁷ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 14-16.

²⁸ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 16.

4.3. Zkracování

Tímto způsobem tvoření vznikají slangová slova zkratková (např. *brt*, *děldop*, *prpo*), nebo iniciálové zkratky (např. *balm*, *opuj*, *úbé*). Cílem krácení slangových názvů je získání kratších a zvukově zjednodušených vyjádření. Typickým rysem těchto slov je menší počet slabik, užívají se otevřené slabiky, zjednodušené souhláskové skupiny, nebo jsou slova hláskově upravována (např. *deskripce*, *dělvo*, *patolka*). Tomuto způsobu tvoření je podobné tvoření slangových názvů pomocí překrucování. Důvodů překrucování je hned několik. Jedním z nejdůležitějších je snaha o zvukové zvýraznění a odlišení od zvukové podoby spisovné, dále snaha o úpravy umožňující dvojí chápání smyslu slova, jazyková hravost a další (např. *vejtraska*, *bobina*, *jasan*). Do této skupiny patří také tzv. expresivní homonyma, která se formálně ztotožňují se slovy neexpresivními, která mají odlišný význam (např. *kejtra*, *kytka* = *kytara*, *žebro* = *žebrovka*).²⁹

4.4. Sémantické tvoření

Sémantické tvoření patří mezi velmi časté tvoření slov. Jedná se o tvoření přenášením slovního významu, zejména metaforickým a v menší míře metonymickým. Metaforické tvoření se snaží o jazykové vyjádření nové skutečnosti, u které se setkáváme s jinou skutečností, která již byla označena. V této skupině se setkáme jak s věcným pojmenováním (např. *bačkora*, *berany*, *čert*), tak také s vyjádřením citového vztahu (např. *datel*, *karkulka*, *kočár*). Při metaforickém tvoření se nejvíce využívají názvy živočišné, jako jsou názvy zvířat (např. *beran*, *čokl*, *čuba*), názvy ptáků (např. *albatros*, *bažant*, *datel*), názvy brouků malých živočichů (např. *mandelinka*, *pavouk*, *stonožka*), anebo názvy osob (např. *babka*, *kluk*, *panák*). Do tohoto způsobu nezařazujeme pouze názvy živočišné, ale také významově vzdálené kategorie, což jsou třeba názvy hudebních nástrojů (např. *basa*, *harfa*, *heligón*), názvy potravin (např. *banán*, *nanuk*, *nudle*), názvy nádobí a domácích potřeb (např. *džbán*, *lavor*, *šampuska*), názvy obuvi a částí oblečení (např. *bačkora*, *botka*, *kšandy*) a spousta dalších názvů, které se běžně používají při všední komunikaci (např. *barva*, *měch*, *nafta*, *okno*, *rychlík*). Druhým způsobem tvoření je tvoření metonymizací. Tímto způsobem vznikají slangové názvy pomocí přenesení pojmenování na jinou věc nebo představu, která má s danou věcí nebo představou věcnou souvislost, nebo spojitost. Patří sem slova, která jsou realizací univerbizace (např. *muška* = *muší váha*,

---

²⁹ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 17.

sádra = práce provedená v sádře), názvy tvořené původním značkovým určením (např. *chevrolet, regina*), nebo názvy s méně zřetelnou motivací (např. *dohoda, kokakola, čára*).³⁰

4.5. Přejímání

Kromě všech uvedených tvoření slangových názvů se slangy tvoří také přejímáním z cizích jazyků. V dnešní době se tento způsob tvoření stává čím dál více produktivní. Mezi hlavní důvody přijímání patří snaha obohatit terminologickou slovní zásobu, zachovat specifické pojmy v určitém prostředí, snaha o zjednodušené vyjádření, nebo snaha o expresivní vyjádření. Po přejetí slova dochází k různému upravování, či k adaptaci (např. *klipsna* = *clips*, *fanka* = *Pfanne*). Přejatá slangová slova tvoří především názvy přejaté z němčiny, protože právě z tohoto jazyka byla slova přejímána především v minulosti. Nejvíce je z němčiny přejato názvů prostředků (např. *kalfas, léra, majzl*), názvů dějů (např. *befedrovat, pikýrovat, špajzovat*), nebo názvů osob (např. *fira, fišmajstr, untrman*). V dnešní době se setkáváme s přejímáním z angličtiny (např. *brejk, centr, čutat*), protože právě anglický jazyk je nejužívanějším cizím jazykem. Setkáme se ale také se slovy přejatými z ruského jazyka (např. *dežurný, komandýrovka, pasport*), z italštiny (např. *pagátl, šotolina, ultimo*), z francouzštiny (např. *afiš, panašovat, parlér*), nebo z latiny (např. *alifer, exnout, recese*).³¹

---

³⁰ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 17-18.

³¹ HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 19-20.

5. Sportovní slang

5.1. Obecná charakteristika

Sportovní slang patří k nejrozsáhlejší skupině nespisovného výraziva v dnešní době. Jedním z nejlepších prostředí pro vznik a rozvoj slangu je právě sport. Je to prostředí, kde je velký výskyt emocí a za účelem dobrého sportovního výkonu jde často jazyková správnost stranou. Při hře je nejdůležitější rychlá, přesná a úsporná komunikace. A právě z tohoto důvodu jsou slangové výrazy ideální. Vznikly z toho důvodu, že daný výraz se v terminologii neobjevoval, a tudíž bylo potřeba ho do sportovního prostředí nějakým způsobem zařadit. Toto prostředí je používáno jak pro práci, tak také pro zájmy. Používají ho lidé, kteří se sportem zabývají amatérsky, ale také ti, kteří se sportem živí. Sportovní slang můžeme rozdělit zhruba do čtyř skupin, kde je nejvíce využíván. První skupinou jsou vrcholoví sportovci (resp. profesionální sportovci), kteří slang využívají společně se svými trenéry a sportovními příslušníky. V této skupině však nalezneme více terminologických výrazů, než slangových výrazů. Ideální skupinou pro tvorbu slangového slovníku jsou amatérští sportovci, kteří utváří druhou skupinu. Tam dochází k hojnému užívání slangových výrazů, které si převezmou od profesionálních hráčů, a také k utváření nových slangů. Třetí skupinou, která využívá sportovní slang, jsou sportovní žurnalisté. Právě sportovní žurnalistika se na sportovním slangu podílí jak psanou, tak i mluvenou formou, a právě z důvodu dodržení bezprostřednosti zpráv a za účelem zvýšení autentičnosti využívá slangové výrazy. A poslední skupinou jsou sportovní fanoušci, kteří přebírají informace od sportovních žurnalistů.³²

---

³²HUGO, Jan a kol. Slovník nespisovné češtiny. Maxdorf. 2006. s. 22.

6. Nohejbal

Z důvodu teoretického úvodu do problematiky slangu vidím jako nezbytné zařadit do mé práce také teoretický úvod³³ o nohejbalovém prostředí, kterému je má práce věnována.

Nohejbal je kolektivní míčový sport, který pochází z Československa. Název nohejbal je odvozen od míčové hry volejbal, s volejbalem má společnou síť, přes kterou se hraje, celkem tři doteky a jeden dotek míče. Jisté podobné prvky má nohejbal také s tenisem, proto se také nohejbal nazývá jako fotbaltenis. V současné době můžeme nohejbal definovat jako míčovou hru družstev, při které je cílem dopravit míč přes síť na druhou stranu hřiště pomocí nohy, nebo hlavy. Cílem každého družstva je dokázat větší technickou a taktickou připravenost a dosáhnout tak vítězství.

Nohejbal můžeme zařadit mezi síťové hry (volejbal, tenis, stolní tenis, badminton). Prolínají se zde prvky individuálního a kolektivního sportu, protože nohejbal se hraje jak ve dvojicích, v trojicích, tak také mezi jednotlivci (tzv. singl).

6.1. Historie

Za počáteční rok nohejbalu je považován rok 1922, kdy dorostenci ze sportovního klubu Slavia začínají hrát „fotbal přes provaz“. Hra slučuje prvky fotbalu, volejbalu a tenisu. S postupem času je provaz nahrazován sítí, a tak se nohejbal začíná přibližovat dnešní hře. Za oficiální vznik nohejbalu je považováno období před druhou světovou válkou, kdy návštěvníci Žlutých lázní (tj. areál a koupaliště v Praze-Podolí) začali kopat vysoké míče přes celé hřiště. Zpočátku se hrálo bez pravidel, ale všem bylo jasné, že nějaká pravidla jsou potřeba, a tak se začala vymýšlet. Začalo se také hrát s lehčím míčem a hrálo se ve dvojicích, nebo ve trojicích.

První turnaj se konal v roce 1940 v osadě Montana na Berounce a jednalo se o turnaj dvojic. S postupem času se z nohejbalu stával mnohem populárnější a zajímavější sport. Kromě jiného se nohejbal využíval také jako průprava pro přípravu na fotbal. V létě se začaly pořádat turnaje a autoři Borkovec a Kulhánek sepsali první pravidla nohejbalu. S postupem času hráčům nestačily jednorázové turnaje, a tak se rozhodli založit

---

³³PAVLÍK, Vladimír – MARŠÁLEK, Martin. Nohejbal. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2010.

dlouhodobou soutěž, která se označovala jako nohejbalová trampská soutěž. V této soutěži bylo celkem 10 týmů a to nejen z Prahy, ale z celé České republiky.

Nohejbal se dočkal velkého rozvoje v 70. letech. V tomto období se nohejbal dostává do škol, přibývá nových týmů, turnajů a soutěží a rozrůstá se ligová soutěž. Začaly vznikat nohejbalové organizace a byl založen Český nohejbalový svaz. Také byl vydán nový soutěžní řád a pravidla nohejbalu dostala upravenou a konečnou podobu. V 80. letech přibývá školených trenérů a celkově vzrostl počet proškolených osob.

Novodobá éra nohejbalu se datuje od roku 1993. Nejvyšší soutěží bylo mistrovství světa a mistrovství Evropy, ale naše hráče nejvíce těšilo vítězství v domácí lize, protože naše soutěž byla úplně na jiné úrovni, než v ostatních státech.

Česká republika patří k nejúspěšnějším státům, které se nohejbalu věnují, pyšní se několika evropskými tituly ať už se jedná o tituly ze hry dvojic, trojic, nebo singlu. V dnešní době se soutěží ve všech věkových kategoriích a soutěží muži i ženy.³⁴

6.2. Pravidla a charakteristika hry

Utkání je střetnutí družstev, ve kterém počet a složení zápasů určuje rozpis soutěže. Vítězem se stává to družstvo, které vyhrálo větší počet zápasů. Zápas se rozumí střetnutí jednotlivců, dvojic nebo trojic na určitý počet setů. V nohejbalu rozlišujeme střetnutí jednotlivců (singl), dvojic (dvojky), trojic (trojky) a družstev. Hru dvojic můžeme specifikovat univerzálností jednotlivých hráčů, naopak ve hře trojic se předpokládá určitá specializace jednotlivých hráčů, přesné vymezení herních činností, které mají díky pravidelnému tréninku natrénované. Při hře trojic je také důležitým faktorem spolupráce všech hráčů a sehranost celého týmu. Singl se odlišuje od trojek a dvojek tím, že hřiště je o něco kratší a hráč má podle pravidel povolený pouze jeden dopad míče na své polovině hřiště a dva doteky. Spojením prvního doteku s druhým dotekem vzniká jistá herní kombinace, která je velmi ojedinělá, a proto řadí singl mezi velmi náročnou sportovní disciplínu.

Před zápasem nebo utkáním nastoupí vždy celá družstva proti sobě na zadní čáru hřiště a navzájem se pozdraví. Losování probíhá před začátkem prvního setu každého zápasu. Vítěz losu volí buď stranu hřiště, nebo určí, které družstvo bude mít zahajovací podání. Druhé družstvo pak určí zbývající možnost.

---

³⁴ PAVLÍK, Vladimír – MARŠÁLEK, Martin. Nohejbal. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. s. 17-18.

Hra začíná kopnutím míče z prostoru za zadní čarou, přičemž míč musí proletět na síti a musí dopadnout do soupeřova pole podání. Pokračuje snahou dopravit míč dovoleným způsobem do soupeřova pole a končí dotekem míče se soupeřovým polem nebo soupeřovým hráčem, čímž začíná akce soupeřova. Vlastní akce rovněž končí dopadem míče mimo herní pole, nebo když se kterýkoliv hráč dopustí chybné herní činnosti. Míč je ve hře od okamžiku, kdy se ho dotkne noha podávajícího hráče, až do okamžiku, kdy již nemůže být zásahem žádného hráče ani teoreticky vrácen do hry, čímž se dostává mimo hru.³⁵ Bod získá jednotlivec, dvojice nebo trojice tehdy, když zahraje hráč v rozporu s pravidly. Potom ta strana, která získala bod, pokračuje podáním. Set je ukončen v momentě, kdy jedno z družstev získá 10 bodů, a stává se tak vítězem daného setu.

Do hry může kdykoliv zasáhnout trenér, který může vystřídat ve dvojici, nebo trojici hráče, nebo může dát hráčům jednou za set oddechový čas. Kromě trenéra do hry mohou zasáhnout také obecné překážky, jako nezpůsobilost hrací plochy, technické problémy, nebo například nevyhovující počasí.

---

³⁵PAVLÍK, Vladimír – MARŠÁLEK, Martin. Nohejbal. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. s. 25.

7. Metody práce

7.1. Místo výzkumu

Průzkum byl prováděn především v oddílu TJ Pankrác nohejbal, kde proběhl sběr slangových výrazů. V oddílu ale nejsou pouze hráči z Prahy, někdo pochází z blízkého okolí, někdo také z druhé strany republiky. S tímto faktem bylo také následně nakládáno. Nelze tedy říct, že jde o slang pouze tohoto oddílu, ale je to slang v podstatě všech nohejbalistů. Pomocí internetového dotazníku pak byli osloveni hráči z celé České republiky.

V současné době je nohejbal stále častějším sportem, věnují se mu jak muži, tak také ženy. Někdo může nohejbal hrát pouze rekreačně, někdo se mu může věnovat profesionálně. Na území České republiky je v dnešní době poměrně hodně týmů, které se nohejbalu věnují. Nohejbal je také mezinárodní sport, mezi nejlepší státy patří Rumunsko, Slovensko, Maďarsko, Francie a Česká republika. Dalším zajímavým aspektem této hry je bezesporu různorodost hráčů, kteří se nohejbalu věnují. Setkávají se zde různé generace hráčů, ženy s muži, bývalí nohejbaloví sportovci s amatéry a právě tyto aspekty vytvářejí ideální prostředí pro rozvoj slangových výrazů.

7.2. Dotazník

Jako jedna z metod práce bylo k vypracování slovníku provedeno dotazníkové šetření. Cílem této metody bylo zmapovat aktivní i pasivní slangovou slovní zásobu hráčů nohejbalu. Z důvodu lepší distribuce a oslovení hráčů z celé České republiky, byl zvolen internetový dotazník. Jeho primárním účelem bylo zjistit, jak hráči jednotlivým slangovým výrazům rozumí a co daný výraz podle nich v nohejbalu znamená. Vstupní hypotézou bylo, že většině slov by respondenti měli rozumět a daný jev by měli dokázat vysvětlit.

7.3. Vyhodnocení dotazníku

Jak již bylo řečeno, využila jsem možnost internetového dotazníku. Důvodem této volby byl rychlý sběr dat a oslovení nohejbalistů z celé České republiky. Celkem bylo osloveno asi 150 nohejbalistů, vyplněných dotazníků se mi vrátilo 93. Dotazník mi nevyplnili všichni oslovení z toho důvodu, že sběr dat byl prováděn měsíc a všichni dotazovaní to vyplnit nestihli. Dotazník tedy vyplnilo celkem 93 hráčů, z toho 84 mužů a

9 žen všech věkových kategorií. Zahrnují jak registrované, kteří hrají nohejbalovou soutěž, tak také amatéry, kteří se tímto sportem zabývají především rekreačně, a to hlavně z Prahy a přilehlého okolí, ale také ze středních Čech, jižních Čech, Moravy a západních Čech. Respondenti nevybírali z uzavřených odpovědí, ale svou odpověď museli vymyslet a správně zformulovat. Následkem toho jsou u některých otázek velmi různorodé odpovědi, kterými se bylo potřeba nadále zabývat a odpovědi vyhodnotit.

Vybrané výrazy, kterými jsem se v dotazníku zabývala:

1. Áčko
2. Být na něm
3. Dáme boda
4. Dvoják
5. Hrát na slabinu
6. Mečbol
7. Navlíkáme
8. Novej
9. Odevzdaný
10. Prase
11. Singl
12. Stopka
13. Volej
14. Zavřu ho

Tyto slangové výrazy jsem si vybrala z toho důvodu, že nejsou moc známé, a tak mě zajímalo, jak mi právě tyto výrazy nohejbalisté vysvětlí. Také jsem chtěla zjistit, zda všichni respondenti budou dotazované slangové výrazy znát a budou tedy vědět, co daný výraz znamená.

Nyní uvádím kompletní rozbor a přehled výsledků pomocí výsečových a sloupcových grafů.

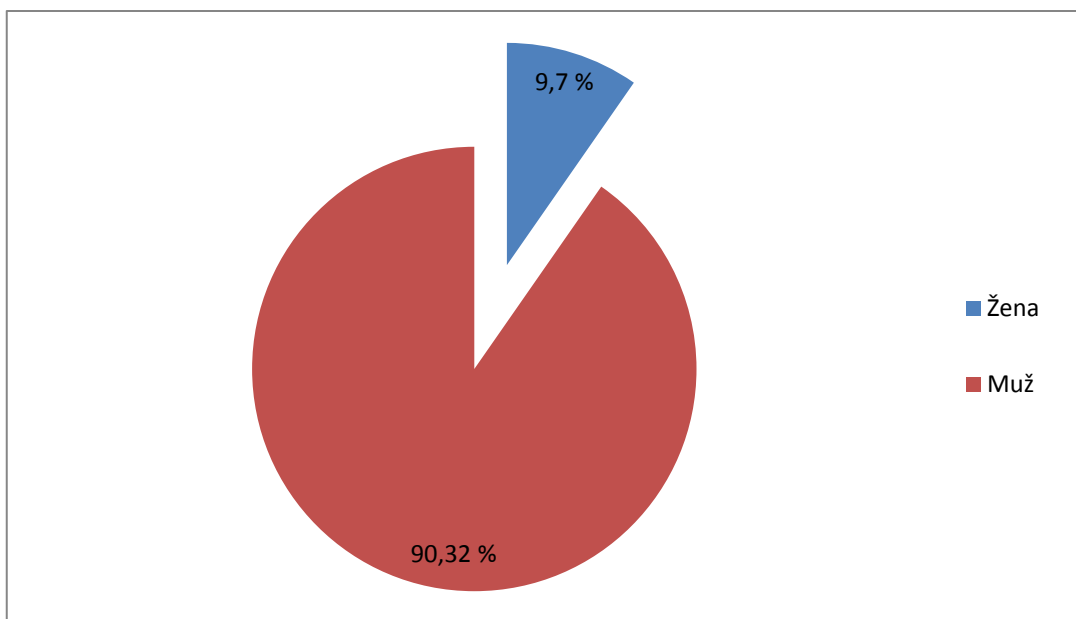
7.4. Výsledky dotazníku

Graf 1

Tento graf uvádí počet respondentů, kteří dotazník vyplnili. Celkem bylo 93 respondentů, z toho 9,7 % žen a 90,32 % mužů. Jak poukazuje tento graf, tak se nohejbalu věnuje více mužů, než žen. Důvodů, proč se nohejbalu věnuje více mužů, může být hned několik. Nohejbal je poměrně náročný sport, vyžaduje dobrou kondici a spolupráci s míčem. Dalším důvodem může být také to, že v České republice je upřednostňován právě mužský nohejbal. Výkonnostní soutěže hrají převážně muži a ženy hrají nohejbal spíše rekreačně, nebo v nižších ligových soutěžích.

Pohlaví:

Žena	9	9,7%
Muž	84	90,32%

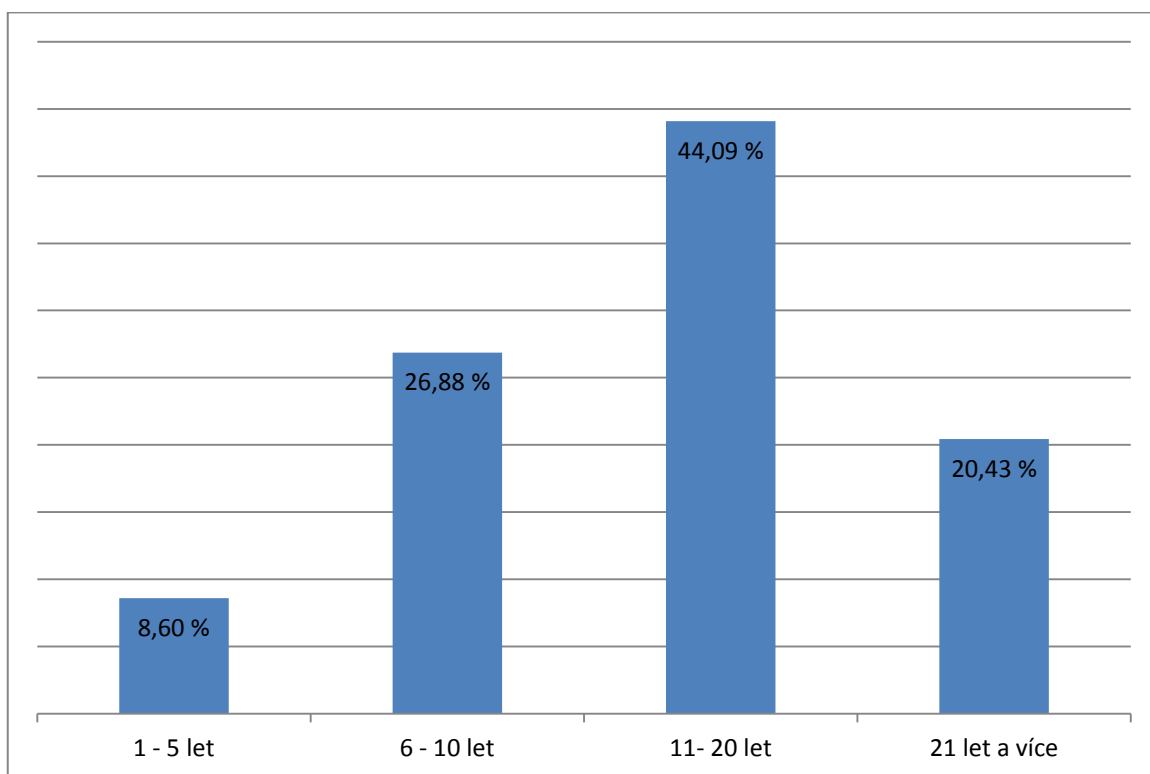

Graf 2

V tomto grafu můžeme vyčíslit různorodost respondentů. Graf dokládá, že byli osloveni jak hráči, kteří se nohejbalu věnují krátkou dobu, tak také hráči, kteří hrají třeba 20 let. Nejvíce respondentů se nohejbalu věnuje 11 až 20 let (44,09%), dále se mnoho respondentů nohejbalu věnuje 6 až 10 let (26,88%), dále 21 let a více (20,43%) a nejméně respondentů nohejbal hraje 1 rok až 5 let (8,60%). Můžeme tedy prohlásit, že je hodně hráčů, kteří se nohejbalem zabývají poměrně dlouhou dobu, ale na druhou stranu je o nohejbal stále nový zájem – to nám dokládá procento hráčů, kteří nohejbal hrají od 1 roku do 5 let. Nohejbal je poměrně mladý sport, k největšímu rozvoji došlo až v letech 1993 – 2002, kdy došlo k rozvoji jak v České republice, tak v celém světě. Do té doby byl nohejbal považován spíše za zábavu, než za profesionální sport.

Jak dlouho se nohejbalu věnujete?

1 - 5 let	8	8,60%
6 - 10 let	25	26,88%
11- 20 let	41	44,09%
21 let a více	19	20,43%

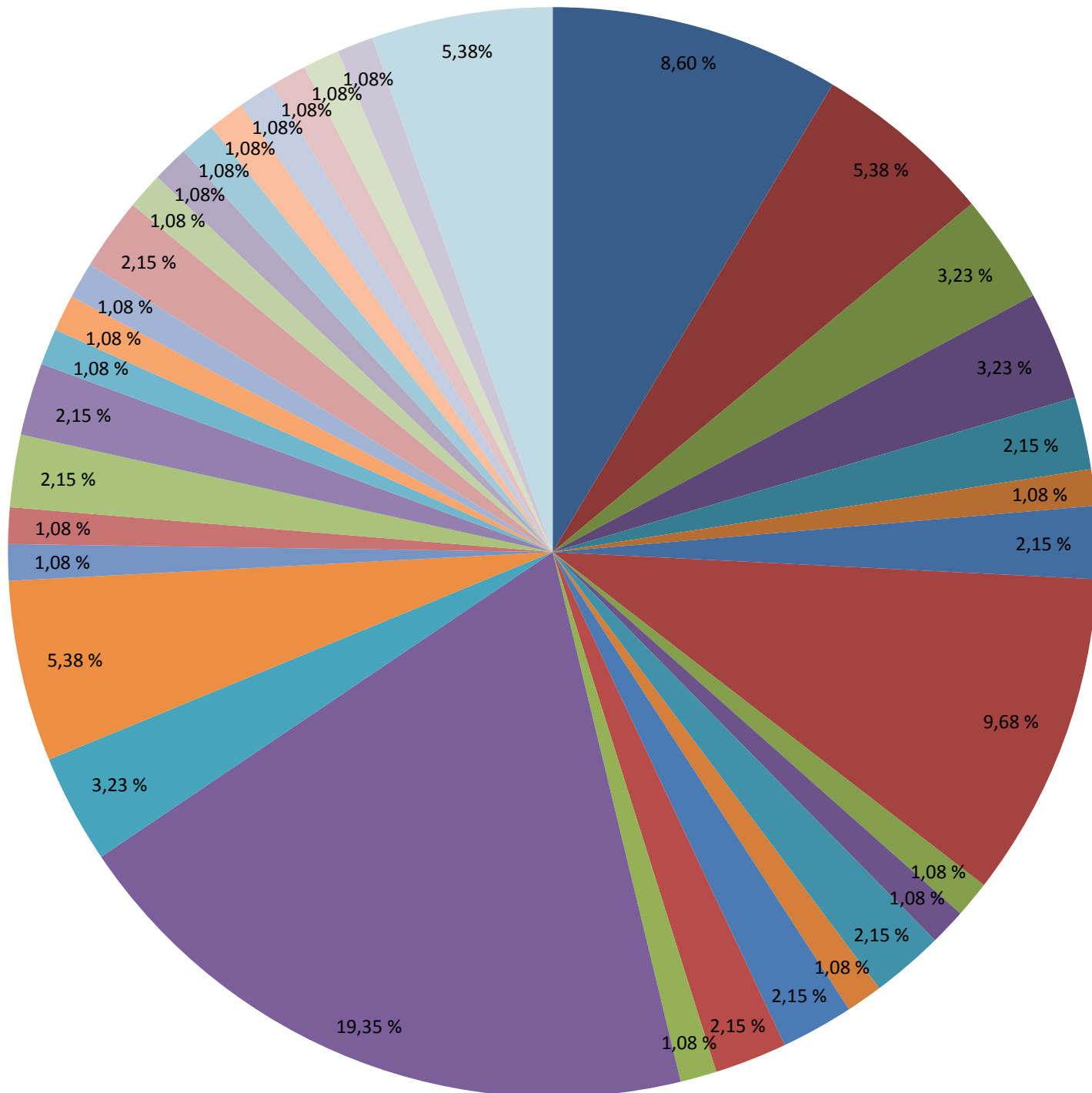

Graf 3

Následující graf dokládá různorodost hráčů, kteří dotazník vyplnili. Bylo osloveno celkem 93 hráčů z celé České republiky. Jelikož jsem pozorovala a nejvíce spolupracovala s týmem TJ Pankrác nohejbal, je jasné, že ti dotazník vyplnili nejvíce – celkem 19,35%. Mnoho respondentů také uvedlo, že ještě, nebo už v žádném nohejbalovém týmu nehrají – 9,68%. Z Čakovic odpovědělo celkem 8,6% a to proto, že v Čakovicích hrají nohejbalistky (ženy) a tento ženský tým byl osloven a požádán o spolupráci. Více respondentů bylo také z Českého Brodu (5,38%) a z Prostějova (5,38%). Z ostatních týmu odpověděl jeden (1,08%), dva (2,15%), nebo nanejvýš tři (3,23%) respondenti.

V kterém týmu hrajete?

TJ Avia Čakovice	8	8,60%
TJ Slavoj Český Brod	5	5,38%
TJ Sokol Řeporyje	3	3,23%
NK Climax Vsetín	3	3,23%
SK Start Praha	2	2,15%
AC Zruč-Senec	1	1,08%
SK Velešín	2	2,15%
V žádném	9	9,68%
Přerov	1	1,08%
Čáslav	1	1,08%
PKS OKNA Žďár nad Sázavou	2	2,15%
Tk Sokol Semčice	1	1,08%
TJ Šacung Benešov	2	2,15%
Sokol Holice	2	2,15%
TJ Lokomotiva Nymburk	1	1,08%
TJ Pankrác	18	19,35%
TJ Dynamo České Budějovice	3	3,23%
TJ Sokol I. Prostějov	5	5,38%
Tj Spartak Přerov	1	1,08%
Dobřany	1	1,08%
SK LiaporWitte Karlovy Vary	2	2,15%
NK Bajda Kroměříž	2	2,15%
Sokol Ostašov	1	1,08%
Litohlavy	1	1,08%
Zruč nad Sázavou	1	1,08%
TJ Spartak Čelákovice	2	2,15%
Kučerka - Hůrka Pardubice	1	1,08%
SKN Žatec	1	1,08%
Tj Sokol Černčice	1	1,08%
KSK Mezouň	1	1,08%
TJ SOKOL Bílá Třemešná	1	1,08%
Dalečín	1	1,08%
NK Dynín	1	1,08%
Sokol Roztoky	1	1,08%
MNK Silnice Group Modřice	5	5,38%

■ TJ Avia Čakovice	■ TJ Slavoj Český Brod	■ TJ Sokol Řeporyje
■ NK Climax Vsetín	■ SK Start Praha	■ AC Zruč-Senec
■ SK Velešín	■ V žádném	■ Přerov
■ Čáslav	■ PKS OKNA Žďár nad Sázavou	■ Tk Sokol Semčice
■ TJ Šacung Benešov	■ Sokol Holice	■ TJ Lokomotiva Nymburk
■ TJ Pankrác	■ TJ Dynamo České Budějovice	■ TJ Sokol I. Prostějov
■ Tj Spartak Přerov	■ Dobřany	■ SK Liapor Witte Karlovy Vary
■ NK Bajda Kroměříž	■ Sokol Ostašov	■ Litohlavy
■ Zruč nad Sázavou	■ TJ Spartak Čelákovice	■ Kučerka - Hůrka Pardubice
■ SKN Žatec	■ Tj Sokol Černčice	■ KSK Mezouň
■ TJ SOKOL Bílá Třemešná	■ Dalečín	■ NK Dynín
■ Sokol Roztoky	■ MNK Silnice Group Modřice	

Graf 4

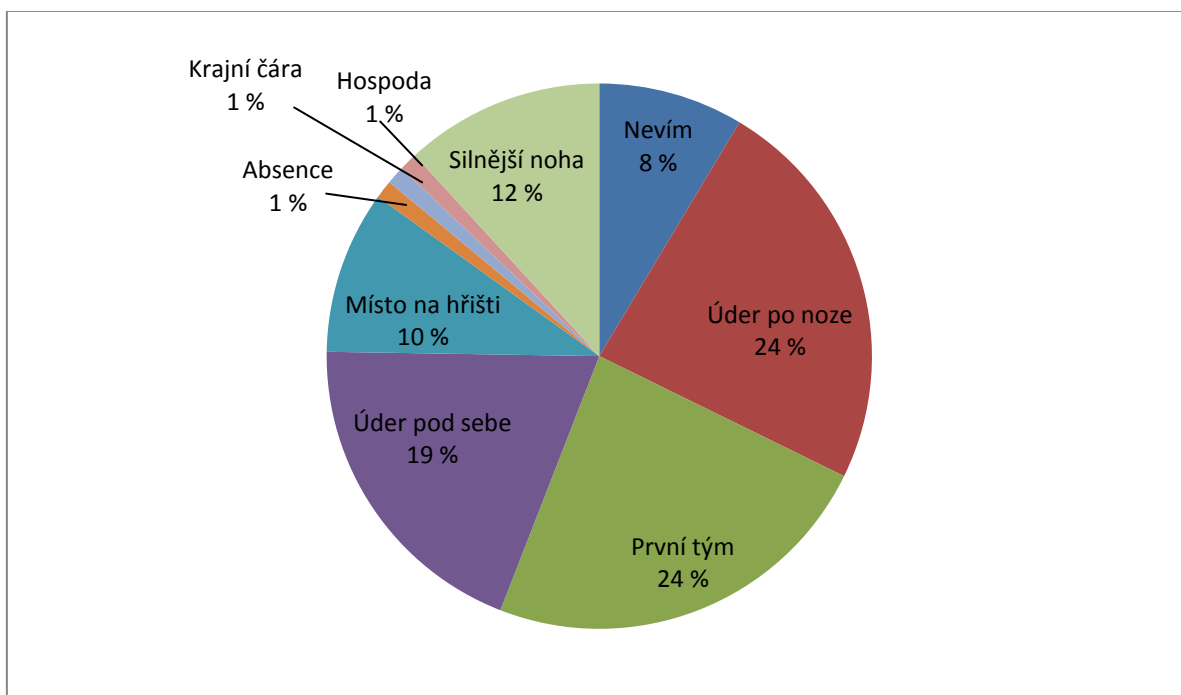
Následující graf se již zabývá slangovým výrazem. Jak můžeme vidět, je zde velká různorodost odpovědí. Na tento dotazovaný slangový výraz odpovědělo celkem 93 respondentů a dostala jsem 9 různých odpovědí. Největší četnost byla u odpovědi „úder po noze“ a „první tým“, kde na každou tuto odpověď odpovědělo 23,66% respondentů. Další hojnou odpovědí byl „úder pod sebe“ – celkem 19,35%. Dále mnoho respondentů odpovědělo „silnější noha“ – celkem 11,83%. Podle 9,68% respondentů tento slangový výraz znamená „místo na hřišti“ a 8,6% respondentů vůbec neví, co tento slangový výraz znamená. Po jedné odpovědi (1,08%) jsem dostala celkem třikrát a podle těchto respondentů tento slang znamená „absence“, „hospoda“, nebo „krajní čára“.

Vzhledem k velkému množství různých odpovědí lze s tímto grafem pracovat i dále. Pod grafem uvádím teritoriální umístění odpovědí. Hypotézou bylo, že odpovědi jednoho týmu, popřípadě jednoho oddílu by se měly shodovat, což znamená, že by hráči z jednoho týmu měli odpovědět stejně. Hypotéza se ale nepotvrdila. Důvodem může být, že se tým skládá z hráčů, kteří dříve hráli v jiných oddílech, nebo pochází z jiného místa České republiky, než teď hrají. V oddílu TJ Pankrác nohejbal, se kterým jsem nejvíce spolupracovala, se hráči nejméně shodovali a odpověděli celkem šest odpovědí. To nám naznačuje **modrá barva**. Může to být také důsledkem, že z Pankráce odpovědělo nejvíce z celkových respondentů, a tak se jejich odpovědi liší. Tři různé odpovědi jsem dostala od Českého Brodu (**vyznačen zelenou barvou**), Prostějova (**vyznačen tmavě modrou barvou**) a Čakovic (**vyznačeny červenou barvou**). Odlišnosti v odpovědích mohou být opět důsledkem složení týmu. Po dvou odpovědích jsem dostala od týmů z Benešova (**vyznačen oranžovou barvou**), ze Žďáru nad Sázavou (**vyznačen hnědou barvou**), z Řeporyjí (**vyznačeny tmavě červenou barvou**), z Kroměříže (**vyznačena fialovou barvou**), ze Startu Praha (**vyznačen tmavě oranžovou barvou**), z Čáslavi (**vyznačena tmavě fialovou barvou**), z Čelákovic (**vyznačeny šedou barvou**) a ze Vsetína (**vyznačen světle fialovou barvou**). Dvě různé odpovědi jsou podle mě preferovatelné a poukazují na určitou jednotu a shodu v týmu. Od ostatních týmů (Černčice, Horažďovice, Modřice, Semčice, Příšovice, Holice, České Budějovice, Karlovy Vary, Pardubice, Mezouň, Velešín, Litohlavy, Zruč nad Sázavou, Bílá Třemešná, Slaný, Vršovice, Prostějov, Žatec, Přerov, Ostašov, Stěžery, Zruč-Senec, Nymburk, Roztoky, Dobřany, Dynín a Dalečín) jsem dostala po jedné shodné odpovědi. Někde byl z toho určitého týmu pouze jeden respondent, což nám vysvětluje jednu možnou odpověď. Z několika týmů ale odpovědělo více respondentů a jejich odpověď se tedy 100% shodovala.

Nyní bych se ještě dostala k mému sledovanému týmu, TJ Pankrác nohejbal A-tým, podle kterého je správné vysvětlení tohoto slangového výrazu „první tým, zpravidla výkonnostně nejlepší“. Tuto odpověď jsem také dostala nejvíce, od nejvíce respondentů, společně s odpovědí „úder po noze“.

Co znamená „áčko“?

Nevím	8	8,60%
Úder po noze	22	23,66%
První tým	22	23,66%
Úder pod sebe	18	19,35%
Místo na hřišti	9	9,68%
Absence	1	1,08%
Hospoda	1	1,08%
Krajní čára	1	1,08%
Silnější noha	11	11,83%

Nevím	Pankrác, Čakovice, Český Brod, Benešov, Černčice
Úder po noze	Pankrác, Horažďovice, Modřice, Žďár nad Sázavou, Semčice, Příšovice, Holice, České Budějovice, Český Brod, NK Bajda Kroměříž, Karlovy Vary, Pardubice, Prostějov, Mezouň, Řeporyje
První tým	Pankrác, Český Brod, Velešín, Čáslav, Čakovice, Litohlavy, Zruč nad Sázavou, Prostějov, Start Praha, Bílá Třemešná, Čelákovice, Slaný, Vršovice
Úder pod sebe	Pankrác, Vsetín, Prostějov, Žatec, Čelákovice
Místo na hřišti	Pankrác, Řeporyje, Vsetín, Benešov, Prostějov, Přerov, NK Bajda Kroměříž, Ostašov
Absence	Stěžery
Hospoda	Zruč-Senec
Krajní čára	Nymburk
Silnější noha	Pankrác, Čáslav, Start Praha, Čakovice, Dobřany, Žďár nad Sázavou, Dalečín, Dynín, Roztoky

Graf 5

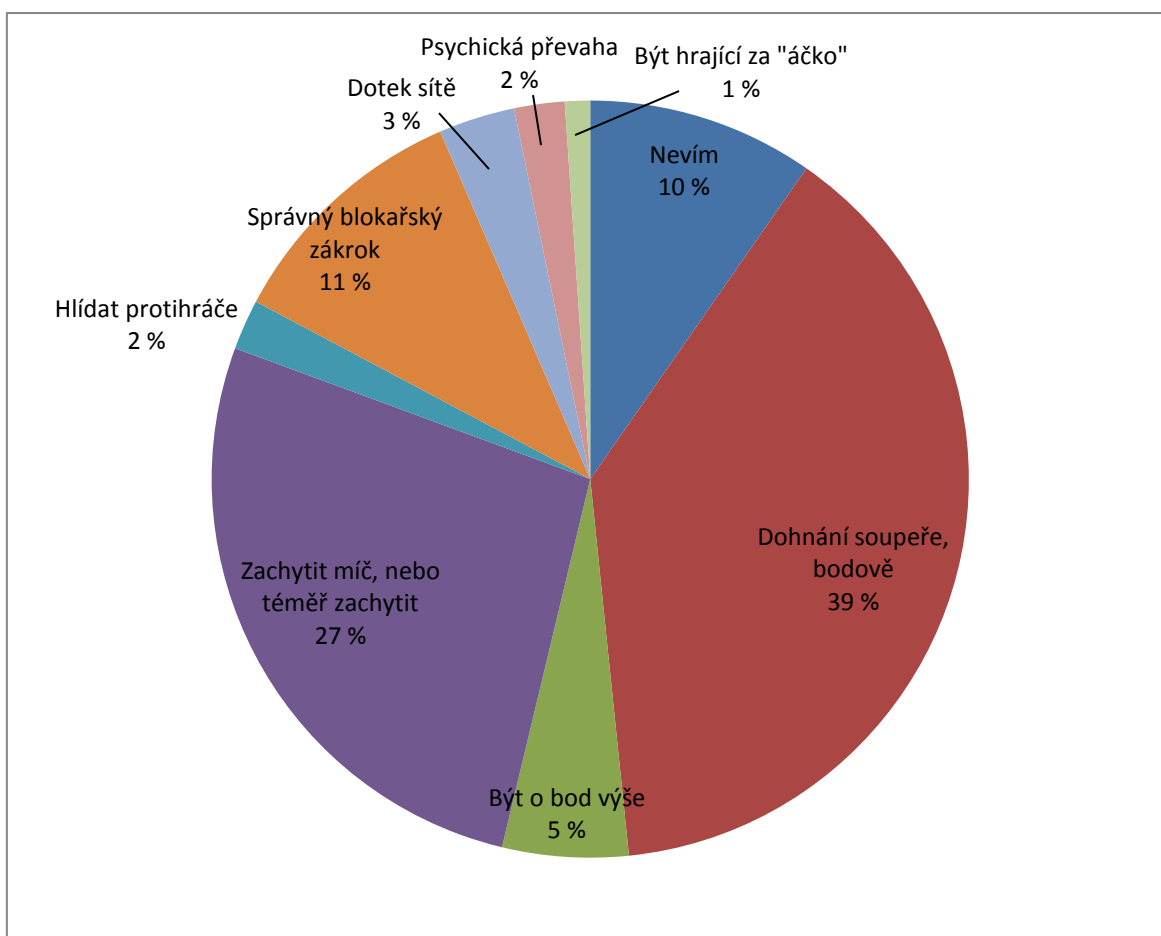
Následující graf se zabývá slangovým výrazem „být na něm“. Na tuto otázku odpovědělo opět 93 respondentů a celkově jsem dostala devět různých odpovědí. Nejčtenější odpovědí bylo „dohnání soupeře, bodově“, což odpovědělo celkem 38,71% respondentů. Další čtenou odpovědí bylo „zachytit míč, nebo téměř zachytit míč“, což odpovědělo celkem 26,88% respondentů. 10,75% respondentů odpovědělo, že tento slangový výraz znamená „správný blokařský zákrok“. 9,68% respondentů na tuto otázku odpovědělo, že neví, co tento slangový výraz znamená. Neznalost tohoto výrazu patrně vyplývá z toho, že tento slangový výraz je používán pouze v některých nohejbalových týmech a že ne všichni hráči nohejbalu toto slovo používají. Celkem 5 respondentů (5,38%) si myslí, že tento výraz znamená „být o bod výše“. Dále si celkem 3,26% respondentů myslí, že tento slangový výraz znamená „dotek sítě“. Po dvou odpovědích (2,15%) jsem dostala odpověď „psychická převaha“ a „hlídat protihráče“. Jeden jediný respondent (1,08%) si myslí, že tento výraz znamená „být hrající za áčko“. Tato odpověď se zcela vymyká a je možné, že si respondent spletl otázku.

Nyní k teritoriálnímu určení odpovědí. U této otázky převažovala četnost odpovědí od týmu z Čakovic. Tito hráči vymysleli celkem pět typů odpovědí (**znázorněno červenou barvou**). U některých odpovědí odpověděly pouze Čakovice, tudíž se lze domnívat, že jde o nohejbalový slang právě nohejbalového týmu z Čakovic. Jedná se odpovědi „psychická převaha“ a „být hrající za „áčko“. Tři různé odpovědi jsem dostala od týmu z Pankráce (**značeno světle zelenou barvou**), z Modřic (**značeno zelenou barvou**) a z Českého Brodu (**značeno fialovou barvou**). Zajímavé je, že někteří hráči z Pankráce vůbec neví, co tento výraz znamená i přesto, že právě od nich byl tento výraz odposlouchán. Dvě rozmanité odpovědi pak uvedly týmy ze Vsetína (**značeno tmavě modrou barvou**), z Benešova (**značeno oranžovou barvou**), ze Žďáru nad Sázavou (**značeno hnědou barvou**), z Čelákovic (**značeno světle modrou barvou**), z Prostějova (**značeno tmavě oranžovou barvou**) a z Holic (**značeno modrou barvou**). Z ostatních týmů vyplynula pouze jedna shodná odpověď. Jedná se o týmy z Vršovic, z Roztok, z Dynína, z Dalečína, z Bílé Třemešné, z Mezouně, z Černčic, ze Startu Praha, z Českých Budějovic, z Pardubic, z Litohlav, z Kroměříže, z Karlových Varů, z Dobřan, z Čáslavi, ze Žatce, ze Zruče nad Sázavou, ze Semčic, ze Zruče-Sence, z Ostašova, z Nymburka, z Velešína, z Řeporyjí, ze Slaného a z Přerova. Jelikož z těchto uvedených týmů odpověděl převážně jenom jeden respondent, nelze tedy říci, že by šlo o jednotu v týmu ve vysvětlení daného výrazu.

Podle TJ Pankrác nohejbal tento slangový výraz znamená právě nejčastější odpověď - „dohnání soupeře, bodově“. Lze tedy říci, že se nejedná pouze o slang tohoto týmu, ale o slang většiny nohejbalistů.

Co znamená „být na něm“?

Nevím	9	9,68%
Dohnání soupeře, bodově	36	38,71%
Být o bod výše	5	5,38%
Zachytit míč, nebo téměř zachytit	25	26,88%
Hlídat protihráče	2	2,15%
Správný blokařský zákrok	10	10,75%
Dotek sítě	3	3,26%
Psychická převaha	2	2,15%
Být hrající za "áčko"	1	1,08%

Nevím	Vsetín, Benešov, Pankrác, Čakovice, Žďár nad Sázavou
Dohnání soupeře, bodově	Pankrác, Vršovice, Roztoky, Čelákovice, Dynín, Dalečín, Bílá Třemešná, Mezouň, Černčice, Start Praha, České Budějovice, Pardubice, Český Brod, Litohlavy, Kroměříž, Karlovy Vary, Dobřany, Prostějov, Modřice, Čáslav
Být o bod výše	Žatec, Zruč nad Sázavou, Semčice, Vsetín, Zruč-Senec, Český Brod
Zachytit míč, nebo téměř zachytit	Modřice, Čelákovice, Ostašov, Čakovice, Český Brod, Pankrác, Nymburk, Holice, Velešín
Hlídat protihráče	Čakovice, Holice, Benešov
Správný blokařský zákrok	Řeporyje, Žďár nad Sázavou, Prostějov
Dotek sítě	Modřice, Slaný, Přerov
Psychická převaha	Čakovice
Být hráčící za „áčko“	Čakovice

Graf 6

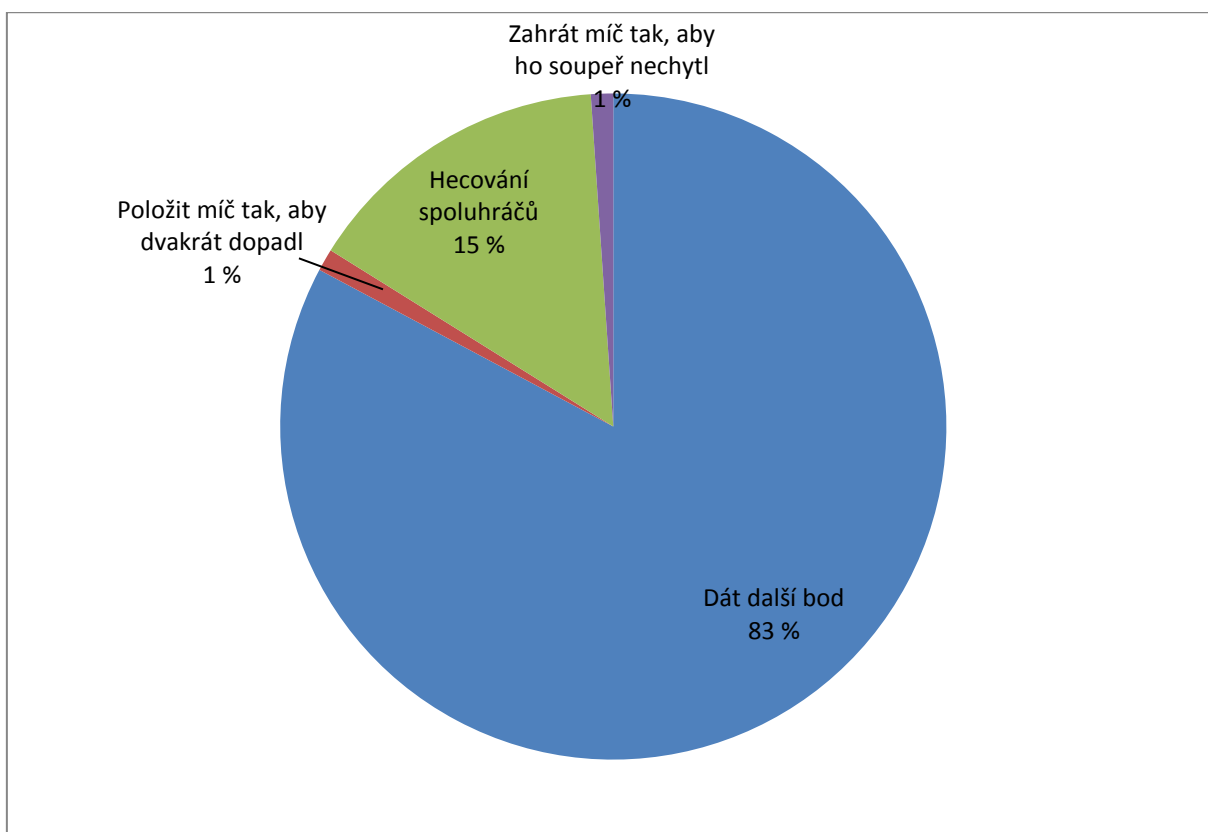
Na další otázku „Co znamená „dáme bod“?“ odpovědělo opět celkem 93 respondentů. U této otázky máme pouze čtyři různé odpovědi, přičemž jedna odpověď zcela dominuje. Celkem 82,80% respondentů odpovědělo na tuto otázku, že tento slangový výraz znamená „dát další bod“. Jelikož se většina respondentů shoduje, lze prohlásit, že jde o nohejbalový slang většiny nohejbalistů. Nohejbalistům tedy tento slang nedělá žádný problém a je pro ně snadné tento slangový výraz vysvětlit. Další možnou odpovědí byla odpověď „hecování spoluhráčů“, kterou uvedlo 15,05% respondentů, což je také celkem velké procento. Jeden respondent (1,08%) uvedl, že toto slovo znamená „položít míč tak, aby dvakrát dopadl“ a další jeden respondent (1,08%) uvedl odpověď „zahrát míč tak, aby ho soupeř nechytl“. Jelikož jde o jedny jediné odpovědi, můžeme prohlásit, že si odpověď buď hráč vymyslel, nebo se jedná o odpověď jedné určité skupiny, nebo jednoho týmu. V tomto smyslu se tedy daný slangový výraz nevyskytuje.

Jelikož máme pouze čtyři různé odpovědi, máme také malé teritoriální rozdělení. Nejvíce odpovědi uvedly týmy z Pankráce (značeno modrou barvou) a z Českých Budějovic (značeno žlutou barvou). Tyto dva týmy uvedly celkem tři možnosti odpovědi a právě jeden respondent z Pankráce a jeden respondent z Českých Budějovic uvedl odpověď, kterou nikdo jiný neodpověděl. Dvě odpovědi uvedl tým z Modřic (značeno červenou barvou), z Českého Brodu (značeno hnědou barvou), z Holic (značeno zelenou barvou) a z Čakovic (značeno fialovou barvou). Tyto uvedené týmy ale uvedly odpovědi, které se nejvíce shodují s ostatními respondenty. Ostatní týmy (Vršovice, Čelákovice, Řeporyje, Roztoky, Dynín, Bílá Třemešná, Dalečín, Vsetín, Nymburk, Dobřany, Žďár nad Sázavou, Karlovy Vary, Žatec, Prostějov, Zruč-Senec, Mezouň, Černčice, Start Praha, Čáslav, Semčice, Kroměříž, Pardubice, Benešov, Litohlavy, Ostašov, Slaný, Zruč nad Sázavou, Přerov a Velešín) odpověděly jednu shodnou odpověď. Jak již bylo sděleno, lze o tomto slangovém výrazu prohlásit, že je celkem známý a tudíž i jeho vysvětlení je celkem jednotné.

TJ Pankrác nohejbal uvedl celkem tři různé odpovědi. Jedna odpověď (dát další bod“) je shodná s většinou odpovědi ostatních nohejbalistů, druhá odpověď („hecování spoluhráčů“) se opět shoduje s více respondenty z jiných oddílů a třetí odpověď („položít míč tak, aby dvakrát dopadl“) vzešla právě jenom od jednoho respondenta z tohoto týmu. Je to tedy pravděpodobně jeho vymyšlená odpověď anebo toto vysvětlení používal respondent v nějakém jiném oddílu, který do mého dotazníkového šetření nespadá. Ostatní dotazované týmy vůbec neví, že by tento slangový výraz mohl tuto odpověď znamenat.

Co znamená „dáme bod“?

Dát další bod	77	82,80%
Položit míč tak, aby dvakrát dopadl	1	1,08%
Hecování spoluhráčů	14	15,05%
Zahrát míč tak, aby ho soupeř nechytl	1	1,08%

Dát další bod

Modřice, Pankrác, Vršovice, Čelákovice, Český Brod, Řeporyje, Roztoky, Dynín, Dalečín, Bílá Třemešná, Vsetín, Holice, Nymburk, Dobřany, Čakovice, Žďár nad Sázavou, Karlovy Vary, Žatec, Prostějov, České Budějovice, Zruč-Senec, Mezouň, Černčice, Start Praha, Čáslav, Semčice, Kroměříž, Pardubice, Benešov, Litohlavy, Ostašov

Položit míč tak, aby dvakrát dopadl

Pankrác

Hecování spoluhráčů

Modřice, Slaný, Zruč nad Sázavou, Přerov, České Budějovice, Holice, Velešín, Český Brod, Čakovice, Pankrác

Zahrát míč tak, aby ho soupeř nechytl České Budějovice

Graf 7

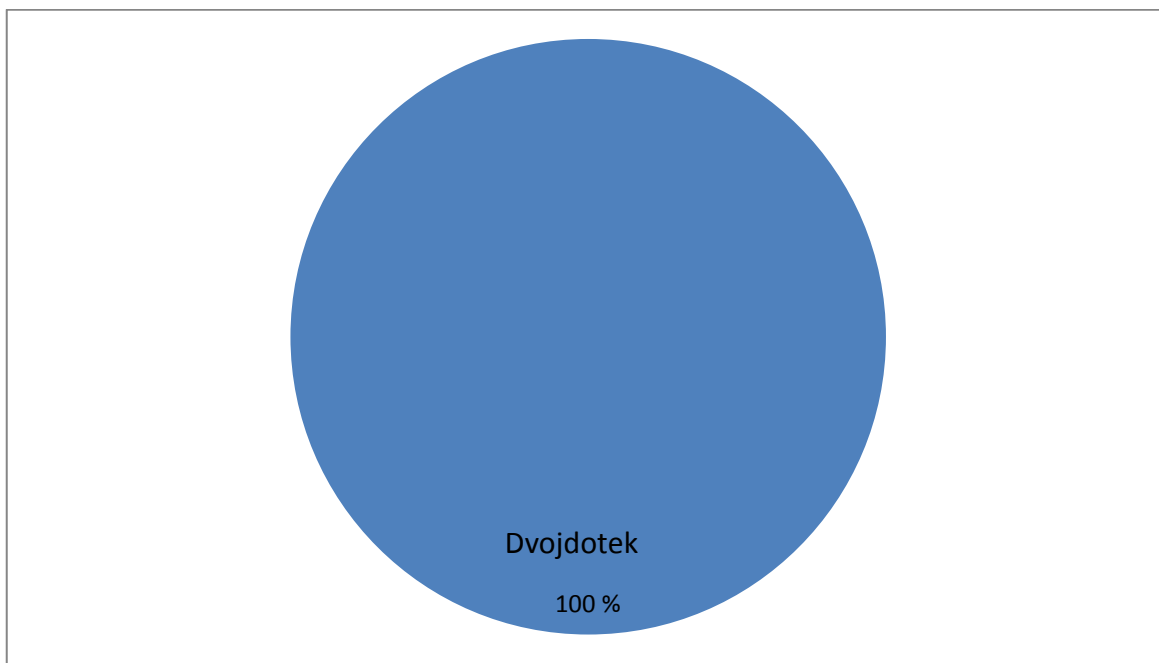
Následující graf zpracovává otázku „Co znamená „dvoják“?“. Na tuto otázku odpovědělo opět celkem 93 respondentů a jak je na první pohled zřejmé, tak se všichni respondenti se svou odpovědí 100% shodují. Všichni tedy odpověděli jednu jedinou odpověď a tj. „dvojdotek“. Jelikož se respondenti shodují, neexistuje tedy žádné jiné vysvětlení pro tento slangový výraz. I kdybych oslavila například dalších 100 respondentů, hypotézou by bylo, že dostanu opět všechny stejné odpovědi. Tento slangový výraz je tedy velmi známý a jeho vysvětlení je celkem jasné. Důvodem znalosti tohoto výrazu může být také to, že tento slangový výraz není používán pouze v nohejbale, ale objevuje se i v jiných sportech, například ve volejbale, ve fotbale, v házené, nebo v tenisu. Tento vysvětlující jev se nevyskytuje pouze v České republice, ale našli bychom ho i v jiných státech, například na Slovensku, v Německu, ve Francii a v dalších státech. Je to tedy takový mezinárodní slangový výraz.

Teritoriální zpracování tohoto výrazu je také celkem snadné, jelikož se všichni respondenti ze všech oslovených týmů shodují. Tento výraz s tímto vysvětlením uvedli hráči z týmů z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, z Mezouně a z Českého Brodu. Jelikož se všichni hráči shodují, shodovaly by se i další oslovené týmy z jiných míst České republiky.

Hráči A-týmu z TJ Pankrác nohejbal tento slangový výraz vysvětlili stejnou odpovědí jako ostatní respondenti z ostatních týmů. Tento výraz je ve hře velmi využíván, využívají ho jak hráči, tak také rozhodčí. Dvojdotek se prohlásí, když se jeden hráč dotkne míče dvakrát po sobě, například se dotkne míče rukou a potom nohou. Jedná se o chybu a rozhodčí „pískne“ bod pro soupeře.

Co znamená „dvoják“?

Dvojdotek	93	100%
------------------	-----------	-------------

Dvojdotek Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod, Mezouň

Graf 8

Následující graf se zabývá slangovým výrazem „hrát na slabinu“. Na tuto otázku odpovědělo opět 93 respondentů a dostala jsem opět jednu jedinou odpověď. Podle všech respondentů tento slangový výraz znamená „hrát na slabšího/nejslabšího hráče“. Odpověď jsem tedy dostala se 100% shodou a neexistuje žádná jiná odpověď s jiným vysvětlením na dotazovaný slang. Odpověď na tento slangový výraz je tedy velmi snadná a jeho vysvětlení je celkem jasné. Znalost tohoto slangu může být daná tím, že v dotazovaném výrazu je odpověď naznačena a že i pro amatéra je tento slangový výraz snadno odvoditelný. Hráči tento výraz znají ještě mnohem více, protože ho při hře využívají. Při každé hře tým najde někoho, kdo je u protihráčů nejslabší a na něj je celá hra směřována. Tento výraz se opět využívá a je znám ve více sportech.

Teritoriální rozdělení je snadno řešitelné, jelikož všichni respondenti odpověděli stejnou odpověď. Shodují se tedy respondenti ze všech týmů, ať už se jedná o hráče z týmu z Modřic, z Litohlav, z Mezouně, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou a nebo z Českého Brodu. V případě, že bych oslavila další týmy z jiných částí České republiky, pak by bylo předvídatelné, že dostanu opět stejnou odpověď od všech respondentů. Jiná odpověď na danou otázku neexistuje a dokládají nám to odpovědi všech respondentů, kteří byli osloveni.

Nyní k pozorovanému týmu z oddílu TJ Pankrác nohejbal. Hráči z tohoto týmu odpověděli stejně jako všichni respondenti z ostatních týmů. V tomto týmu je daný slangový výraz hojně využíván a hráči tak mají tento výraz prakticky potvrzen. V případě, že se hráčům hra moc nedaří a protihráči vyhrávají, pak si hráči vytipují nejslabšího člena z celého týmu a na toho se snaží celou hru směřovat. Tato taktika ne vždy zcela vyjde a někdy ji protihráči snadno rozluští. Hrát na nejslabšího hráče není úplně „férová hra“, ale ve sportu se dost často objevuje.

Co znamená „hrát na slabinu“?

Hrát na slabšího/nejslabšího hráče	93	100%
------------------------------------	----	------

Hrát na slabšího/nejslabšího hráče

Modřice, Lihoslavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod, Mezouň

Graf 9

Následující graf se zabývá slangovým výrazem „mečbol“. Jak můžeme vidět, výsledek odpovědí je jednoznačný. Na tento dotazovaný slangový výraz odpovědělo opět celkem 93 respondentů a po následném zpracování dotazníků vyšla pouze jedna jediná odpověď. Podle všech dotazovaných znamená „mečbol“ poslední míč v zápase, který vede k výhře. Tuto odpověď v různém provedení uvedli všichni hráči, a tudíž lze prohlásit, že tento slangový výraz a jeho jedno možné vysvětlení je natolik známé, že se všichni respondenti shodují. Jde opět o mezinárodní slangový výraz, který není používán ve sportovním prostředí pouze v České republice, ale i na Slovensku, v Německu, v Anglii, ale i v Americe. V případě, že bychom se optali zahraničních hráčů, předpokladem by bylo, že hráči tento výraz vysvětlí stejně, jako ho vysvětlili hráči z České republiky. Tento výraz není typickým slangovým výrazem pouze v nohejbalovém prostředí, ale najdeme ho také například v tenisu, ve volejbalu, v badmintonu a v dalších sportech.

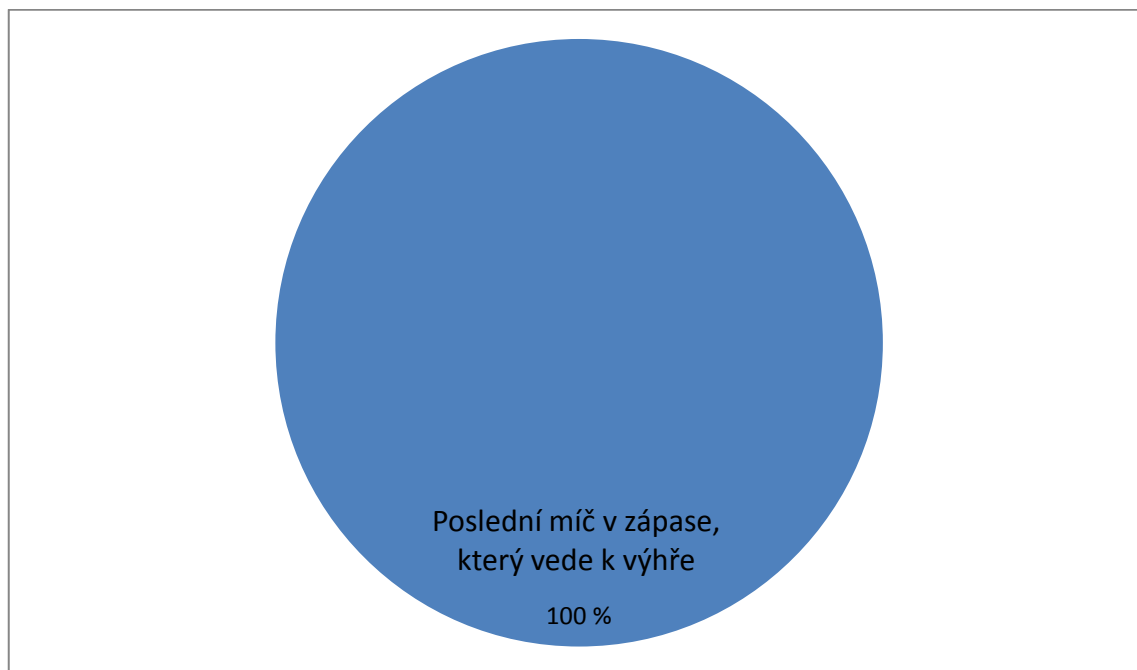
Teritoriální rozmístění je opět jednoznačné. Stejně odpověděli hráči ze všech týmů, které mi vyplnily dotazník. Dostala jsem tedy stejnou odpověď od respondentů z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, ze Žďáru nad Sázavou, z Mezouně, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, ale i z Českého Brodu. Jak již bylo řečeno, kdybych oslovila další hráče z jiných týmů, odpověď by přišla ve stejném znění.

Podle nohejbalového týmu TJ Pankrác znamená tento výraz „poslední míč v zápase, který vede k výhře“. Tento výraz je podle hráčů hodně používaný. Používá se v případě, že daný tým vede v celkovém skóre a snaží se celý zápas vyhrát. V tomto případě je pak důležitý právě „mečbol“, který vede k celkové výhře daného týmu. Hráči se v odpovědích shodují s ostatními respondenty z ostatních týmů a stojí si za tím, že jiné vysvětlení tohoto slangového výrazu neexistuje.

Co znamená „mečbol“?

Poslední míč v zápase, který vede k výhře	93	100%
---	----	------

Poslední míč v zápase, který vede k výhře

Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod, Mezouň

Graf 10

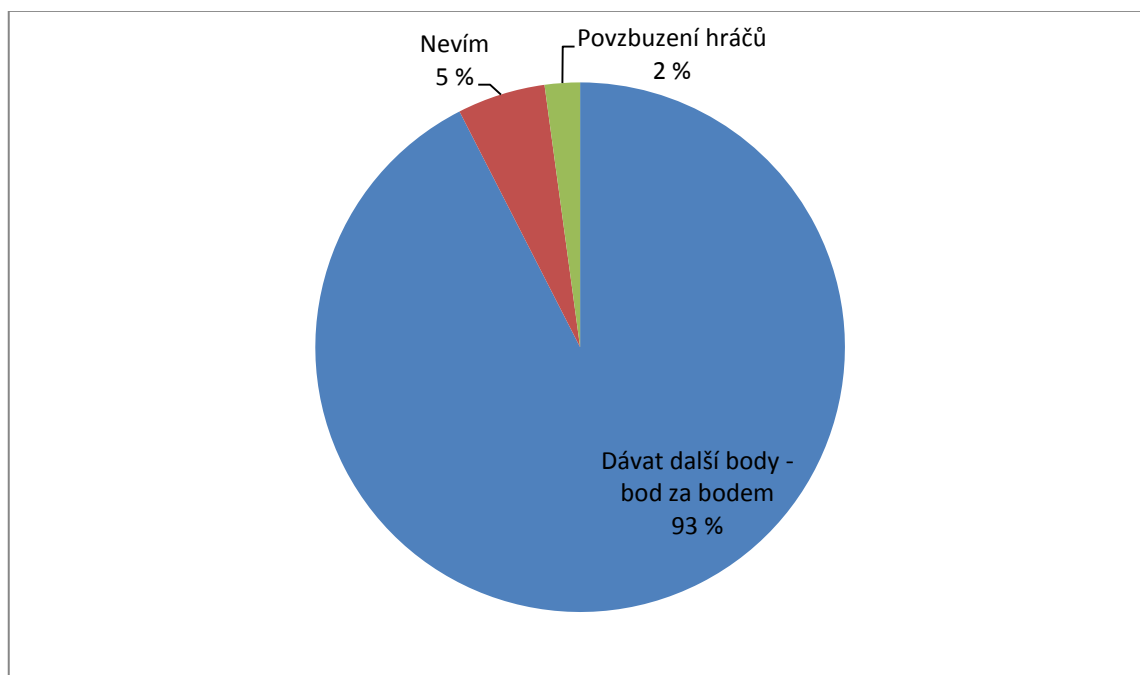
Na následující dotazovaný slangový výraz jsem získala opět 93 odpovědí. Po následujícím zpracování vzešly tři typy odpovědí. Nejčtenější odpověď byla, že daný slangový výraz znamená „dávát další body – bod za bodem“. Tuto odpověď uvedlo celkem 92,47% respondentů. Jelikož tato odpověď převažuje, budeme ji považovat za správné vysvětlení a za vysvětlení, které zná většina hráčů. Druhou odpovědí byla odpověď „nevím“, kterou uvedlo celkem 5,38% respondentů. Z 93 respondentů tedy celkem 5 respondentů neví, co daný výraz znamená. Důvodem by mohlo být, že se hráči s daným slangem nikdy neseťkali a že ho v jejich týmu vůbec nepoužívají. Podle dvou respondentů (2,15%) pak tento slangový výraz znamená „povzbuzení hráčů“. Tento výraz má tedy převážně jeden význam, ale někteří hráči ho znají v jiném smyslu, nebo ho někdo nezná vůbec. Myslím si, že tento výraz je typický především pro nohejbal, protože jsem se s ním v ostatních sportech ještě neseťkala, ale může jít pouze o mou nevědomost.

Teritoriální zpracování je podle přiložené tabulky také celkem jasné. Jediný tým, který odpověděl dvě možné odpovědi, je tým z Holic (**vyznačeno červenou barvou**). Právě hráči z Holic uvedli, že tento výraz znamená buď „dávát další body – bod za bodem“, nebo že to znamená „povzbuzení hráčů“. Jelikož „povzbuzení hráčů“ uvedli pouze respondenti z Holic, můžeme prohlásit, že tento význam znají jenom tyto hráči a že ho používají jenom oni ve svém týmu. Ostatní týmy z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Mezouně, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, nebo z Českého Brodu uvedly jednu jedinou odpověď. Kdo vůbec neví, co by tento nohejbalový slang mohl znamenat, jsou hráči z Bílé Třemešné, z Kroměříže a z Dobřan. Je tedy zřejmé, že v těchto týmech se daný slang nevyskytuje a hráči ho nevyužívají. Naopak respondenti ze zbylých uvedených týmů vědí, co tento slangový výraz znamená, a znají správné vysvětlení tohoto slangu.

V monitorovaném týmu TJ Pankrác nohejbal je tento nohejbalový slang, který znamená „dávát další body – bod za bodem“, při hře hojně využíván. Hráči ho užívají v případě, když se hra daří a hráči dávají jeden bod za druhým, navlíkají vlastně takovou pomyslnou nit pomocí bodů. Tým se pak dostává do vedení a hráči předpokládají, že daný zápas vyhrají. Hráči z Pankráce tento slang využívají jen ve smyslu „dávát další body“, „povzbuzení hráčů“ to podle nich neznámá.

Co znamená „navlíkáme“?

Dávat další body - bod za bodem	86	92,47%
Nevím	5	5,38%
Povzbuzení hráčů	2	2,15%

Dávat další body – bod za bodem Modřice, Pankrác, Ostašov, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Roztoky, Dynín, Dalečín, Čáslav, Vsetín, Mezouň, Černčice, Start Praha, Zruč-Senec, Semčice, Přerov, Velešín, Český Brod, Nymburk, **Holice**, České Budějovice, Čakovice, Žďár nad Sázavou, Karlovy Vary, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Litohlavy

Nevím

Bílá Třemešná, Kroměříž, Dobruška

Povzbuzení hráčů

Holice

Graf 11

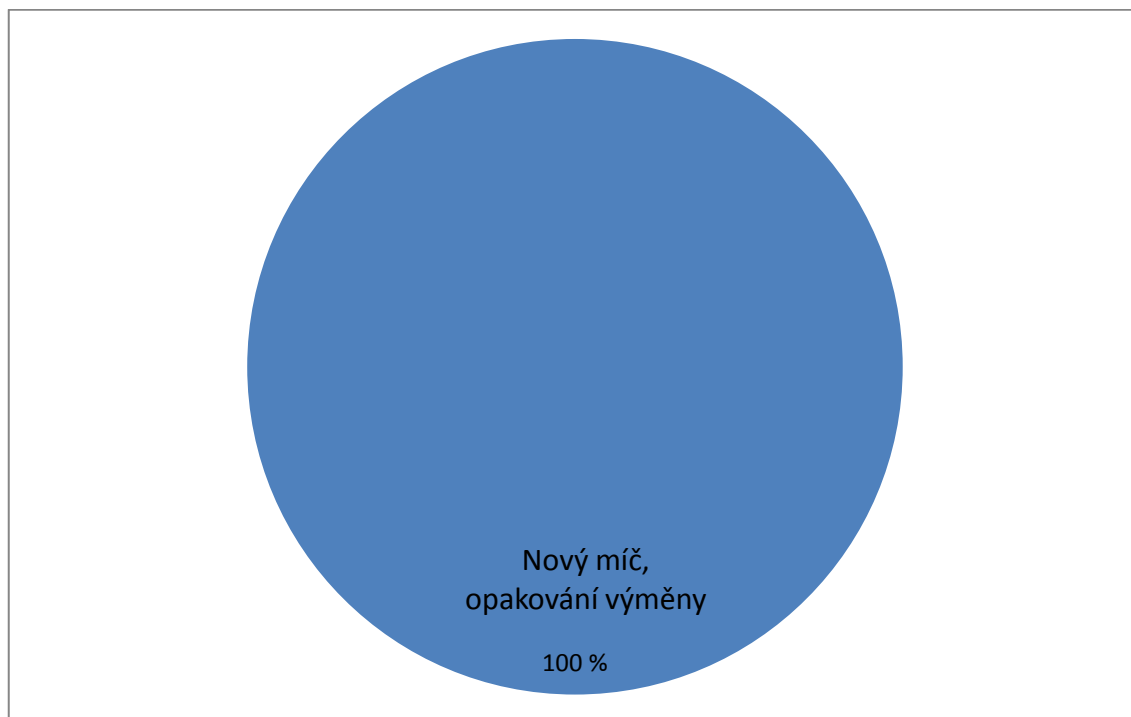
Na dotazovaný slangový výraz „novej“ odpověděl maximální počet respondentů, tedy 93 hráčů z různých týmů. Jejich odpověď byla, dle přiloženého grafu, jednoznačná, a podle hráčů tento slangový výraz znamená „nový míč, opakování výměny“. Tuto odpověď uvedli v různém provedení všichni respondenti, a tudíž lze prohlásit, že tento slangový výraz a jeho jedno možné vysvětlení je natolik známé, že se všichni respondenti shodují. Jde opět o mezinárodní slangový výraz, který není používán ve sportovním prostředí pouze v České republice, ale i na Slovensku, v Německu, v Anglii, ale i v Americe. V případě, že bychom se dotazovali zahraničních hráčů, hypotézou by bylo, že hráči tento výraz vysvětlí stejně, jako ho vysvětlili hráči z České republiky. Tento výraz není typickým slangovým výrazem pouze v nohejbalovém prostředí, ale najdeme ho také například v tenisu, ve volejbalu, v badmintonu a v dalších sportech.

Teritoriální rozdělení je snadno řešitelné, jelikož všichni respondenti odpověděli stejnou odpověď. Shodují se tedy respondenti ze všech týmů, ať už se jedná o hráče z týmu z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, z Mezouně, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou a nebo z Českého Brodu. V případě oslovení dalších týmů z jiných částí České republiky, nebo i z jiných zahraničních měst, by bylo předvídatelné, že dostanu opět stejnou odpověď od všech respondentů. Jiný význam tento dotazovaný slangový výraz prostě nemá.

Dle hráčů z oddílu TJ Pankrác nohejbal je tento výraz jednoznačný a při hře je často využíván. V žádném jiném vysvětlení neexistuje, a jestli se nějaké jiné vysvětlení objeví, tak pro tento slangový výraz nemá dostatečný význam. Výraz využívají jak hráči, tak také rozhodčí, trenéři, nebo fanoušci. „Novej“ je v případě, že je nějaký míč sporný, hráči nebyli připraveni, nebo rozhodčím nebylo pískáno. V tomto případě se pak rozhodčí domluví a písknou „novej“.

Co znamená „novej“?

Nový míč, opakování výměny	93	100%
----------------------------	----	------

Nový míč, opakování výměny Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod, Mezouň

Graf 12

Další otázka byla „Co znamená „odevzdaný“?“. Na tuto otázku odpovědělo 93 respondentů a po následné analýze vzešly tři možné odpovědi. Dvě odpovědi byly četnější, jedna odpověď pak menšinová. Celkem 76,34% respondentů odpovědělo, že tento slangový výraz znamená „odevzdaný výkon, ztratit chuť bojovat“. Jelikož tuto odpověď odpověděla většina respondentů, jedná se tedy o nejčastější vysvětlení daného slangu. V tomto smyslu ho hráči nejvíce znají a také ho v tomto smyslu nejvíce využívají. Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď „balon zadarmo“. Tuto odpověď uvedlo celkem 21,5% respondentů a je tedy jasné, že v tomto smyslu se daný výraz také používá. Tento význam není tak častý, ale využívá se také. Odpověď „nevím“ uvedli dva respondenti (2,15%) a vyplývá z toho, že tyto respondenti daný výraz nevyužívají, nebo se s ním ještě vůbec nesešli. „Odevzdaný“ se využívá i v jiných sportech, například ve volejbale, ve fotbale, nebo v házené.

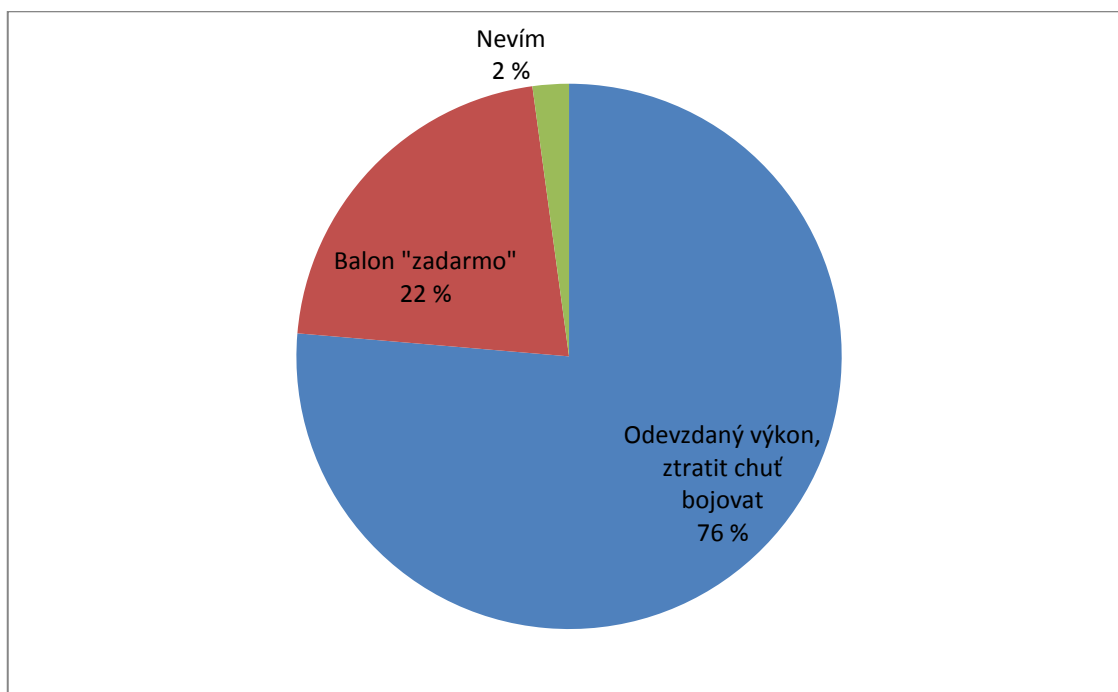
V tomto případě je teritoriální rozčlenění bohatší. Celkem tři odpovědi vymysleli hráči z Pankráce (značeno červenou barvou). Právě tyto respondenti uvedli, že dotazovaný výraz znamená „odevzdaný výkon, ztratit chuť bojovat“, „balon zadarmo“, anebo nevěděli, co tento výraz znamená. Zajímavé je, že právě dva respondenti z tohoto oddílu uvedli, že neví, co to znamená, i když právě v tomto oddílu byl proveden sběr dat slangového slovníku. Důvodem by mohlo být, že sběr dat byl prováděn v A-týmu, a tudíž hráči z B-týmu, nebo z C-týmu nemusí tento slang znát a tedy nemohou vědět, co slang znamená. Dvě odpovědi odpověděli hráči ze Vsetína (značeno žlutou barvou), ze Žďáru nad Sázavou (značeno světle modrou barvou), z Řeporyjí (značeno modrou barvou), z Benešova (značeno fialovou barvou), z Holic (značeno hnědou barvou), z Kroměříže (značeno zelenou barvou) a z Ostašova (značeno oranžovou barvou). Tyto uvedené týmy uvedly, že dotazovaný výraz znamená buď „odevzdaný výkon“, nebo „balon zadarmo“. Jde tedy o většinové odpovědi, v kterých se respondenti shodují. Jednu možnou odpověď pak uvedly týmy z Modřic, ze Slaného, z Čelákovic, z Roztok, z Dalečína, z Bílé Třemešné, z Mezouně, z Černčic, ze Startu Praha, z Přerova, z Českých Budějovic, ze Zruče-Sence, z Čakovic, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, ze Zruče nad Sázavou, z Dobřan, z Českého Brodu, z Karlových Varů, z Litohlav, z Vršovic, z Dynína, z Nymburka, ze Semčic, z Čáslavi a z Velešína. Jelikož tyto týmy uvedly pouze jednu odpověď, znají tento výraz pouze ve významu, který uvedli a v žádném jiném.

Sledující tým TJ Pankrác nohejbal jako jediný uvedl tři možné odpovědi. Dvě časté odpovědi a jednu menšinovou odpověď. K odpovědi „nevím“ jsem se již vyjadřovala výše

a k ostatním odpovědím vlastně také. Podle hráčů z tohoto týmu má tento slangový výraz dvě hojně využívané podoby, i když z mých dotazníků vlastně vzešla jedna většinová odpověď. Výraz je při hře hojně využívaný a používají ho především hráči mezi sebou. Ve smyslu „odevzdaný výkon, ztratit chuť bojovat“ se tento výraz využívá, když daný tým (většinou ten, který prohrává) nechce bojovat o vítězství dál, hra ho nebaví, často kazí celou hru a náladu celému týmu. „Odevzdaný balon“ je v případě, že hráč zahraje takový balon, který je pro protihráče jednoduchý, snadno ho vybere a následně smečuje, z čehož většinou získá bod.

Co znamená „odevzdaný“?

Odevzdaný výkon, ztratit chuť bojovat	71	76,34%
Balon "zadarmo"	20	21,5%
Nevím	2	2,15%

Odevzdaný výkon, ztratit chuť bojovat	Modřice, Slaný, Čelákovice, Roztoky, Dalečín, Bílá Třemešná, Vsetín , Mezouň, Pankrác , Černčice, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Zruč-Senec, Čakovice, Řeporyje , Žďár nad Sázavou , Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov , Zruč nad Sázavou, Holice , Dobřany, Český Brod, Karlovy Vary, Litohlavy, Kroměříž , Ostašov
Balon „zadarmo“	Pankrác , Vršovice, Řeporyje , Dynín, Ostašov , Kroměříž , Nymburk, Holice , Benešov , Semčice, Žďár nad Sázavou , Vsetín , Čáslav, Velešín
Nevím	Pankrác

Graf 13

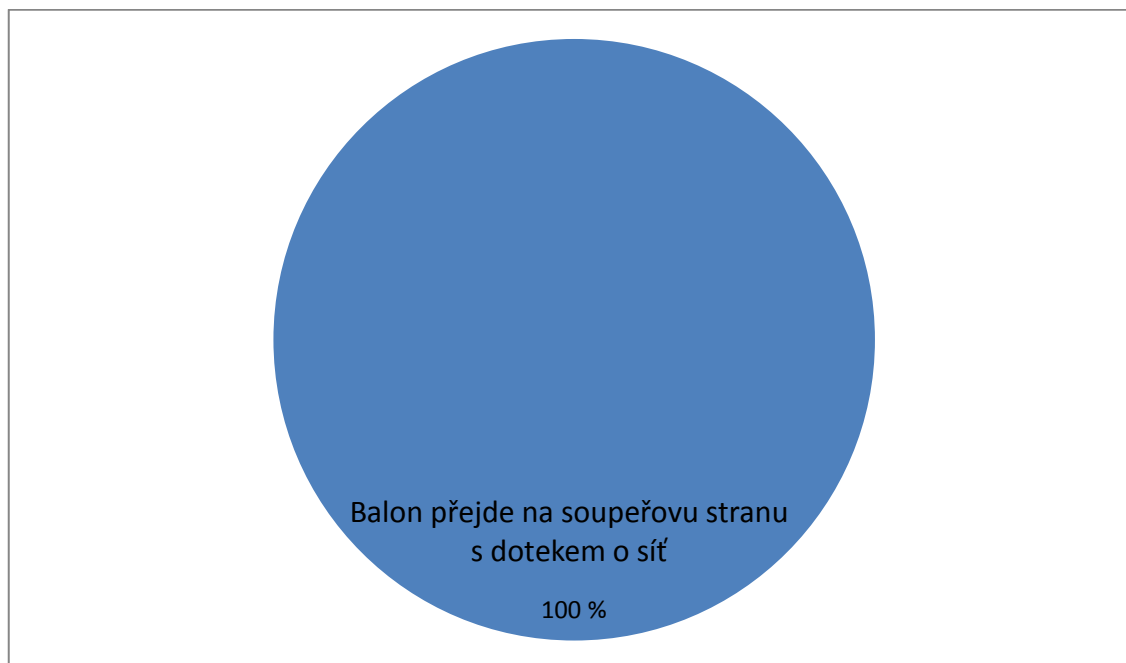
Následující graf se zabývá slangovým výrazem „prase“. Na tuto otázku jsem dostala 93 odpovědí, což je největší možný počet. Všichni respondenti odpověděli stejným způsobem a tj., že „prase“ znamená, že „balon přejde na soupeřovu stranu s dotekem o síť“. Dostala jsem tedy 100% shodnou odpověď. Jelikož respondenti neuvedli žádnou jinou odpověď, lze prohlásit, že tento slangový výraz je natolik známý, že ho všichni respondenti znají, využívají ho a vědí, co daný výraz znamená. Respondenti se také shodují, že jiný význam pro tento daný jev není možný. Kdybych oslovila další respondenty, hypotézou by bylo, že respondenti odpovědí stejně jako první respondenti. Pro tento slangový výraz prostě jiný význam není a pravděpodobně ani nikdy nebude. Tento výraz není typický pouze pro nohejbalové prostředí, ale také například pro volejbalové prostředí, tenisové prostředí, nebo badmintonové prostředí a tento výraz se používá ve stejném významu. Myslím si, že tento výraz se objevuje také ve sportovním prostředí v zahraničí, ale v zahraničí má jinou formu.

Teritoriální rozčlenění je snadné, protože jednou možnou odpovědí se všichni respondenti shodují. Každý respondent odpověděl stejně, ať už se jedná o hráče z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, z Mezouně, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou a nebo z Českého Brodu. Toto rozčlenění značí to, že ve všech místech České republiky se tento slangový výraz používá ve stejném smyslu.

Hráči z monitorovaného týmu TJ Pankrác si stojí za svou odpovědí a tvrdí, že jiný význam pro tento výraz neexistuje. Jediná možná odpověď je, že se jedná o míč, který se cestou dotkne sítě a spadne na soupeřovu hrací plochu. Ve hře je podle hráčů tento výraz hojně využíván. Hráči ho používají v případě, že uhrají míč, který se cestou dotkne sítě a spadne hned za síť soupeře, což je pro soupeře těžký míč a málokdy ho vyberou. Tento míč je celkem neférový a v případě, že ho zahraje „slušný hráč“, tak se protihráči omluví. Tento výraz využívají především hráči, nebo fanoušci, u rozhodčích, nebo u trenérů se s tímto slangovým výrazem nesetkáme.

Co znamená „prase“?

Balon přejde na soupeřovu stranu s dotekem o síť	93	100%
--	----	------

Balon přejde na soupeřovu stranu s dotekem o síť

Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Žatec, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod

Graf 14

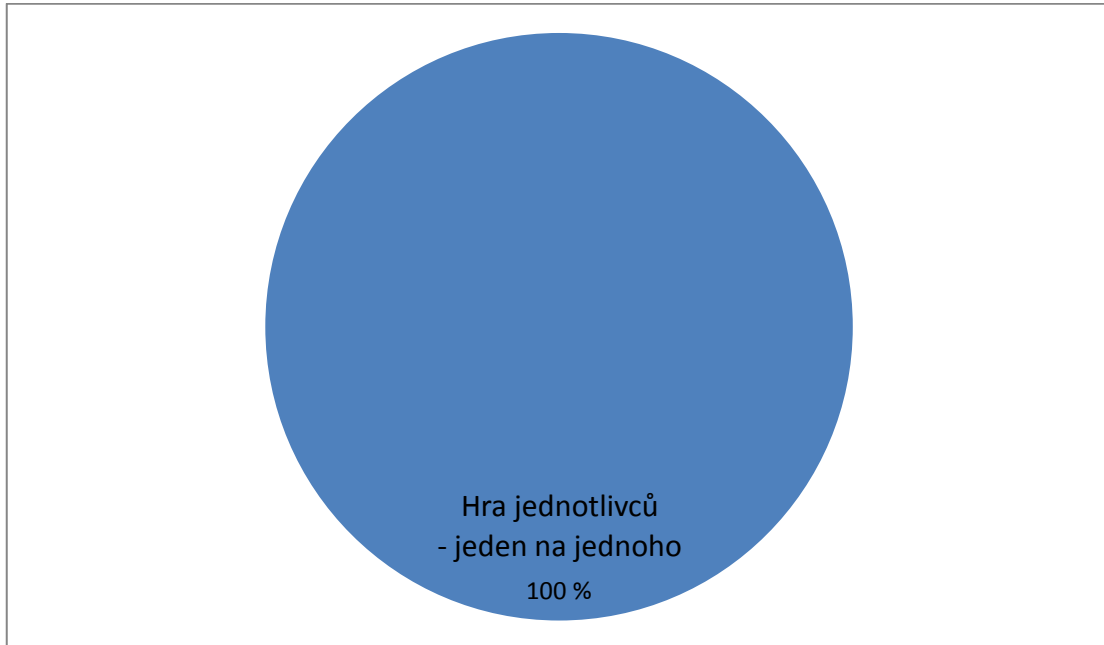
Jak lze vyčíst z následujícího grafu, na následující otázku týkající se slangového výrazu „singl“ odpovědělo 93 respondentů a jejich odpověď byla shodná. Všichni oslovení respondenti odpověděli stejnou odpověď, akorát trošku v odlišném znění. Podle všech tento dotazovaný slangový výraz znamená „hra jednotlivců – jeden na jednoho“. Podle respondentů je tento výraz známý a jeho význam je také snadno odhadnutelný a z toho důvodu, že se neobjevuje pouze v nohejbalovém prostředí, ale i v badmintonovém prostředí, v tenisovém prostředí, nebo v prostředí stolního tenisu. Tento slang je také mezinárodním slangovým výrazem, neobjevuje se ve sportu pouze v České republice, ale i v ostatních zahraničních státech. 100% shoda tedy potvrdila mou hypotézu, že dostanu všechny odpovědi shodné. Dle mého mínění na tuto otázku neexistuje jiná odpověď, a to se mi tedy i potvrdilo.

Teritoriální rozdělení probíhá následujícím způsobem. Jelikož všichni respondenti uvedli stejnou odpověď, tak výsledkem je, že na všech územích České republiky tento slangový výraz znamená totéž. Důvodem může být, jak již bylo řečeno, že tento výraz je hodně známý a jeho význam také. Neexistuje tedy žádný jiný význam tohoto slangového výrazu a hráči ho tedy v jiném významu ani nevyužívají. Odpověď se tedy shoduje od hráče z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, z Mezouně, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, ale i z Českého Brodu. Další hypotézou by mohlo být, že kdybych oslovila několik dalších respondentů, tak dostanu opět tu samou odpověď.

Podle respondentů z oddílu TJ Pankrác nohejbal znamená tento výraz totéž, co uvedli ostatní oddíly, tedy „hra jednotlivců – jeden na jednoho“. Je to systém hry, kdy po „trojkách“ a deblech přichází na řadu právě singl, tedy hra jednoho hráče na jednoho protihráče. V této hře se pravidla trochu odlišují a systém hry je také odlišný.

Co znamená „singl“?

Hra jednotlivců - jeden na jednoho	93	100%
------------------------------------	----	------

Hra jednotlivců - jeden na jednoho Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod

Graf 15

Následující graf zpracovává slangový výraz „stopka“. Na tuto otázku odpovědělo celkem 93 respondentů a dostala jsem celkem čtyři různé odpovědi. Nejpočetnější odpovědí byla odpověď „červená karta, stop na další utkání“. Tuto odpověď odpovědělo celkem 63,44% respondentů. Druhou nejčetnější odpovědí se stala odpověď „nevím“. To odpovědělo celkem 20,43% respondentů, což je poměrně velké procento a svědčí to o tom, že je poměrně dost lidí, kteří vůbec nevědí, co tento výraz znamená a že se s tímto výrazem ještě nikdy neseťkali. Podle 11,83% tento slangový výraz znamená „blok“. A menšinou odpovědí se stala odpověď „balon zadarmo“, což odpovědělo celkem 4,3% respondentů. Hypotézou bylo, že tento výraz a jeho správný význam budou znát všichni respondenti, což se nepotvrdilo. Myslela jsem si, že výraz hráči znají, i když se s ním třeba neseťkali, protože tento výraz se objevuje také v jiných sportech, než je pouze nohejbal. O mezinárodní slang v tomto případě patrně nejde, protože tento výraz se v cizích státech neobjevuje.

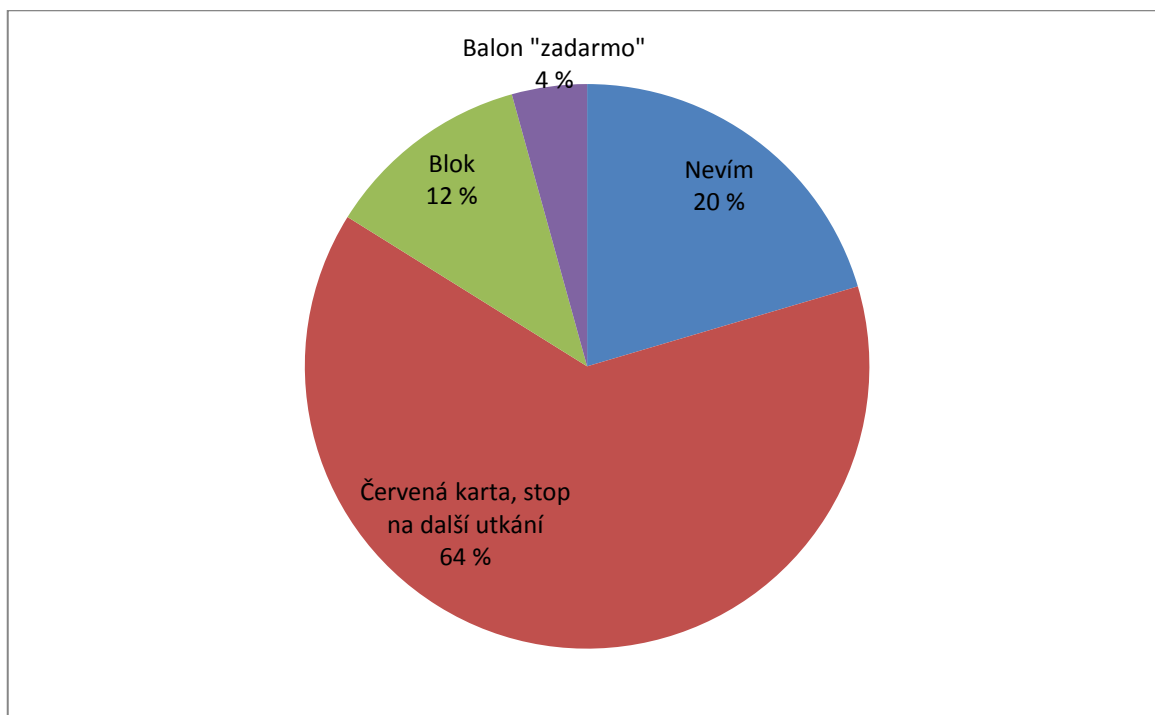
Teritoriální rozdělení je u tohoto výrazu bohaté. Tři různé odpovědi odpověděli respondenti z Českého Brodu (značeno hnědou barvou). Tito hráči odpověděli, že dotazovaný slang znamená „červená karta, stop na další utkání“, „blok“ a „nevím“. Zajímavé je, že hráči z tohoto týmu vědí, co tento výraz znamená, ale přesto se najde ještě někdo, kdo se s tímto výrazem neseťkal, a tudíž neví, co znamená. Dvě různé odpovědi odpověděli hráči z oddílů ze Vsetína (značeno žlutou barvou), z Českých Budějovic (značeno červenou barvou), z Čakovic (značeno zelenou barvou), z Benešova (značeno světle modrou barvou), z Pankráce (značeno oranžovou barvou), ze Žďáru nad Sázavou (značeno fialovou barvou) a z Holic (značeno modrou barvou). Tady se opět setkáváme s odpovědí „nevím“, což odpovědělo mnoho respondentů z týmu, i když jiný hráč z toho daného týmu ví, co daný výraz znamená. Ostatní týmy z Vršovic, ze Žatce, ze Zruče nad Sázavou, z Litohlav, z Ostašova, z Karlových Varů, z Dobřan, ze Zruče-Sence, z Modřic, ze Slaného, z Čelákovic, z Roztok, z Dynína, z Bílé Třemešné, ze Startu Praha, z Nymburka, z Prostějova, z Přerova, z Pardubic, z Kroměříže, z Řeporyjí, z Mezouně, ze Semčic, z Velešína, z Dalečína a z Čáslavi odpověděly jednu odpověď. Mnoho respondentů z různých týmů tedy odpovědělo, že neví, co tento výraz znamená. Důvodem může také být, že daný tým hraje nižší soutěž, a tedy se v té nižší soutěži s daným výrazem neseťkal.

I když tento slangový výraz je odposloucháný z A-týmu TJ Pankrác nohejbal, stejně se našel někdo, kdo neví, co tento výraz znamená. Buď je to hráč z B-týmu, nebo

z C-týmu, anebo tento hráč přišel z jiného týmu z České republiky, kde tento výraz nepoužíval. Podle hráčů je tento výraz hrozbou pro každého hráče. Znamená to, že hráč udělal nějaký přestupek, za který je potrestán tím, že nesmí nastoupit a hrát následující zápas. Je to tedy především výraz, který využívají rozhodčí, nikoli hráči.

Co znamená „stopka“?

Nevím	19	20,43%
Červená karta, stop na další utkání	59	63,44%
Blok	11	11,83%
Balon "zadarmo"	4	4,30%

Nevím	Vršovice, Vsetín , České Budějovice , Žatec, Čakovice , Benešov , Zruč nad Sázavou, Pankrác , Litohlavy, Ostašov, Karlovy Vary, Dobřany, Žďár nad Sázavou , Zruč-Senec, Český Brod
Červená karta, stop na další utkání	Modřice, Slaný, Čelákovice, Roztoky, Dynín, Bílá Třemešná, Start Praha, Čakovice , Vsetín , Nymburk, České Budějovice , Žďár nad Sázavou , Prostějov, Přerov, Pardubice, Kroměříž, Holice , Český Brod , Benešov
Blok	Pankrác , Řeporyje, Mezouň, Český Brod , Semčice, Velešín
Balon „zadarmo“	Dalečín, Holice , Čáslav

Graf 16

Dle následujícího grafu můžeme vyčíst odpověď na následující otázku. Tento graf zpracovává slangový výraz „volej“. Tímto slangovým výrazem se opět zabývalo celkem 93 respondentů, a jak si můžeme všimnout z grafu, všichni respondenti odpověděli jednu totožnou odpověď. Podle všech respondentů tento slangový výraz znamená „hrát balon bez dopadu na zem“. Jelikož se všichni respondenti shodují, hypotézou by bylo, že dalších několik respondentů by odpovědělo opět stejnou odpověď. Tento slangový výraz totiž nemá žádný jiný význam než tento uvedený. Daný výraz se objevuje také v jiném sportovním prostředí, než je nohejbal. Můžeme ho nalézt například ve fotbalovém prostředí. V tomto případě se nejedná o mezinárodní slangový výraz. Tento výraz se objevuje převážně na našem území.

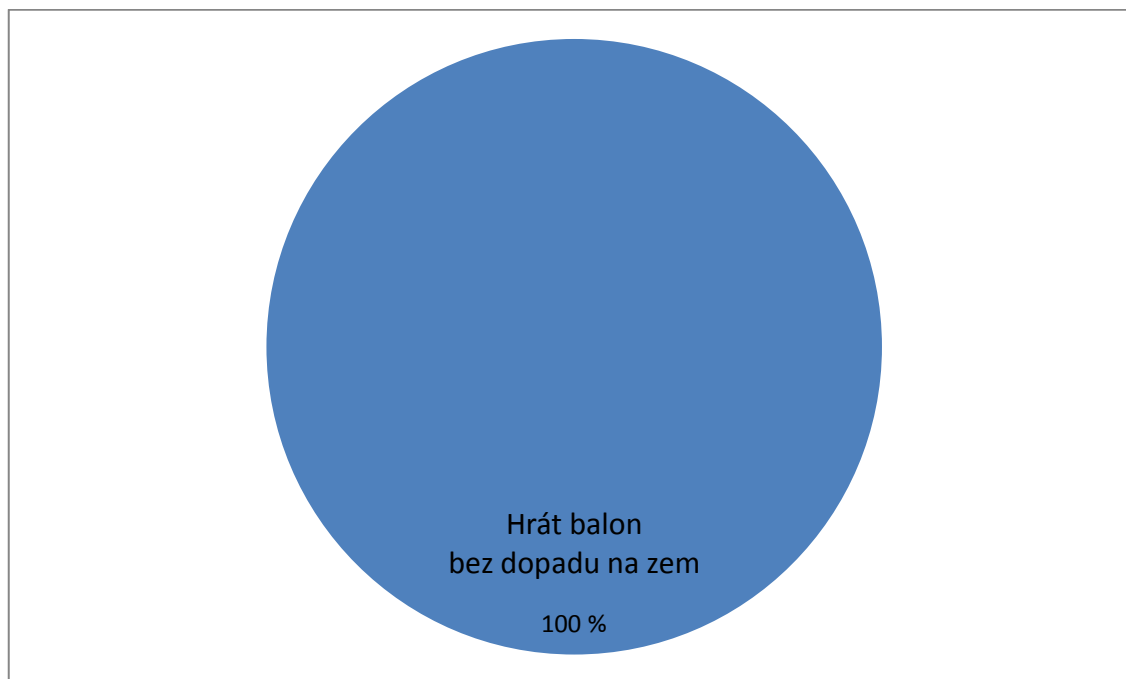
Územní rozdělení je v tomto případě opět jednoduché. Jelikož jsem dostala jednu jedinou odpověď od všech respondentů, tak také územní rozdělení je totožné. Stejně mi odpověděli hráči ze všech oslovených týmů, ať už se jednalo o hráče z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, z Mezouně, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, nebo z Českého Brodu. Jak již bylo řečeno, kdybych oslovila hráče z dalších míst z České republiky, hypotézou by bylo, že dostanu opět tu samou odpověď. Důvodem jednotnosti všech hráčů ze všech koutů České republiky je, že jiný význam tento slangový výraz nemá a žádný hráč se s jiným významem pro tento výraz nesetkal.

Hráči z A-týmu TJ Pankrác nohejbal, které jsem pozorovala, odpověděli stejnou odpověď jako ostatní hráči z jiných týmů a tedy se zařazují do většinové odpovědi. Podle hráčů je tento výraz využíván hojně. Využívají ho hráči při hře a je to jakýsi signál pro spoluhráče. V případě, že někdo vybere tzv. „volej“, je důležité, aby to hráč ostatním spoluhráčům nějakým způsobem oznámil, a k tomu slouží právě tento výraz. Od „voleje“ se totiž odvíjí další hra.

Co znamená „volej“?

Hrát balon bez dopadu na zem	93	100%
------------------------------	----	------

Hrát balon bez dopadu na zem Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holic, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod

Graf 17

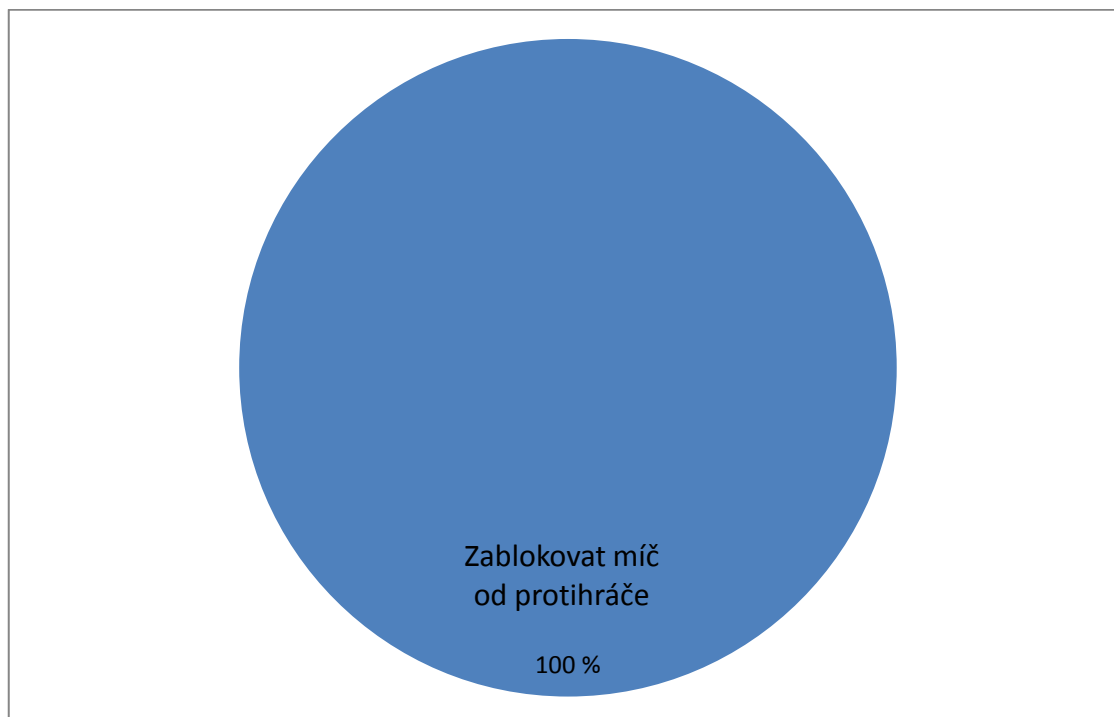
Poslední přiložený graf se opět zabývá většinovou odpovědí. Zabývá se slangovým výrazem „zavřu ho“. Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti, tedy odpovědělo 93 respondentů. Od těchto respondentů jsem dostala jedinou odpověď, která nám poukazuje na 100% shodu respondentů. Podle všech oslovených tento slangový výraz znamená „zablokovat míč od protihráče“. Tuto odpověď odpověděli všichni respondenti v různých provedeních, což vyžadovalo další analýzu odpovědí. Jelikož se všichni respondenti shodují, neexistuje tedy žádná jiná odpověď s jiným významem pro tento výraz. Důvodem může být, že tento výraz s daným významem je natolik známý, že ho všichni v tomto významu využívají a že je známý také z jiného prostředí. Tento výraz není typický pouze pro nohejbalové prostředí, ale můžeme ho nalézt také ve volejbalovém prostředí. O mezinárodní slang se v tomto případě nejedná. Určitě se objevuje tento význam i v zahraničí, ale v tomto případě má jinou formu.

Teritoriální členění je v tomto případě opět jednoduché. Jednoduchost je daná tím, že všichni respondenti odpověděli jednu odpověď, která se ve výsledku shoduje. Stejný význam má tento slangový výraz pro hráče z Modřic, z Litohlav, z Pankráce, z Karlových Varů, z Vršovic, ze Slaného, z Čelákovic, z Řeporyjí, z Nymburka, z Velešína, ze Zruče-Sence, z Roztok, ze Semčic, z Dynína, z Dalečína, z Kroměříže, z Bílé Třemešné, z Holic, z Čáslavi, z Dobřan, ze Vsetína, ze Startu Praha, z Přerova, z Český Budějovic, z Čakovic, z Ostašova, z Mezouně, ze Žďáru nad Sázavou, ze Žatce, z Prostějova, z Pardubic, z Benešova, ze Zruče nad Sázavou, ale i z Českého Brodu. V tomto případě by bylo opět hypotézou, že kdybych oslovila další hráče z dalších koutů České republiky, tak by odpověděli stejnou odpověď, jako hráči, kteří se mnou spolupracovali.

Ani hráči z TJ Pankrác nohejbal neodpověděli jinak, než hráči z jiných oddílů, a za vyslovenou odpovědí si stojí. Tento výraz je využíván především při hře a využívají ho především hráči. Znamená to jakési odhodlání, že hráč ukončí hru, nebo výměnu tím, že zablokuje spoluhráče na síti a získá tak bod pro svůj tým. Podle hráčů tohoto týmu neexistuje žádný jiný význam, než který uvedli, nebo se s jiným významem zatím neseťkali.

Co znamená „zavřu ho“?

Zablokovat míč od protihráče	93	100%
------------------------------	----	------

Zablokovat míč od protihráče

Modřice, Litohlavy, Pankrác, Karlovy Vary, Vršovice, Slaný, Čelákovice, Řeporyje, Nymburk, Velešín, Zruč-Senec, Roztoky, Semčice, Dynín, Dalečín, Kroměříž, Bílá Třemešná, Holice, Čáslav, Dobřany, Vsetín, Start Praha, Přerov, České Budějovice, Čakovice, Ostašov, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod

7.4.1. Závěr dotazníkového šetření

Vyhodnocení odpovídá hypotéze, že většina respondentů daný slangový výraz zná. Tato hypotéza se vyplnila zhruba v 90%. V těchto případech znali slangový výraz všichni respondenti a dali mu výrazu význam. Zbýlých 10% hráčů nějaký výraz neznali, a tudíž nevěděli, co znamená. Důvodem této odpovědi by mohla být krátká nohejbalová praxe, nebo se může jednat o slang určitého nohejbalového oddílu. Dalším důvodem může být, jak již bylo několikrát řečeno, že daní respondenti hráli v týmu, v kterém se daný slangový výraz nepoužíval, a tedy se s výrazem ještě nikdy nesešel.

U některých slangových výrazů se také objevila velká různorodost odpovědí, což odpovídá tomu, že byli osloveni hráči z celé České republiky a že některý slang znamená v každém týmu něco jiného. V teritoriálním rozdělení se má hypotéza nepotvrdila. Hypotézou bylo, že odpověď hráčů z jednoho týmu bude totožná. Jak ale můžeme vidět, není to pravda. Tento fakt mě velmi překvapil. Důvodem může být, že oddíly se skládají z hráčů, kteří dříve hráli v jiných týmech, nebo pochází z jiné části České republiky a tedy daný slangový výraz využívali v jiném významu.

Další z mých hypotéz byla, že se budou shodovat hráči z A-týmu TJ Pankrác nohejbal, kde jsem prováděla sběr dat. Hypotéza se ale opět nepotvrdila. Důvodem všeho je opět různorodost hráčů. Při společné hře tyto hráči využívají jeden význam pro daný výraz, ale v momentě, když se hráčů zeptáte, co daný výraz znamená, dostanete další různé významy pro daný výraz. Vysvětlení této různorodosti je, že hráči z tohoto týmu v tomto týmu hrají společně pouze chvíli a dříve hráli v jiných týmech, kde používali jiný význam pro daný slangový výraz.

8. Slovník

8.1. Struktura hesla

Heslo je tvořeno lemmatem, je vytištěno tučně a je ve svém základním tvaru, tedy substantiva jsou v nominativu singuláru (nominativ plurálu se objevuje v případě pomnožných substantiv), adjektiva v nominativu singuláru maskulina, nebo feminina, verba v infinitivu a adverbia v základním tvaru. U hesla je dále uvedena koncovka genitivu singuláru (u pomnožných substantiv se objevuje genitiv plurálu). Kromě koncovky je uvedena buď rodová (m. jako maskulinum, f. jako femininum, n. jako neutrum) nebo vidová charakteristika slovesa (dok. jako dokonavé, nedok. jako nedokonavé), podle konkrétního slovního druhu. U přídavných jmen je uvedena pouze zkratka *příd. jm.*, stejně jako u příslovcí, kde je uvedena zkratka *přísł.* Již zmíněná slovesa pomnožná jsou značena zkratkou *pomn.* Co se týče víceslovných pojmenování, jsou zařazena abecedně dle svého sémanticky nejvýznamnějšího členu. V případě přejatých slov, která mají jinou než běžnou výslovnost, by tato výslovnost byla značena v závorce hned za heslem. Takový případ v tomto slovníku ale nenalezneme. Pokud je výslovnost výrazu přizpůsobena již našemu jazyku, je pouze u výrazu zaznamenáno, z jakého slova a z jakého jazyka byl daný výraz přejat. Tato informace se nachází za výkladem významu.

Další řádek uvádí výklad věcného významu, buď spisovným synonymem, nebo nejvýstižnějším opisem daného významu. Polysémní pojmenování se nachází pod jedním heslem, jsou značena arabskými číslicemi a jsou řazena pod sebou v jednotlivých řádcích. V případě, že má heslo více významů, za výkladem je uvedeno, v které části České republiky se tento význam objevuje.

Poslední řádek uvádí synonyma, pokud je daný výraz má a nachází se ve slovníku. Jsou značeny slovem *též* a každé slovo je ve slovníku také samostatně uvedeno.

8.2. Slovník nohejbalu

Áčko, -a, n.

1. tým „A“, zpravidla výkonnostně nejlepší – Praha a okolí, Český Brod, Velešín, Čáslav, Zruč nad Sázavou, Prostějov, Bílá Třemešná
2. úder po noze – Praha a okolí, Žďár nad Sázavou, Český Brod, České Budějovice, Kroměříž, Karlovy Vary, Prostějov, Pardubice, Horažďovice, Modřice, Semčice, Příšovice, Mezouň

Aut, -u, m.

- prostor za pomezními čarami herní plochy, zahrání míče do prostoru za pomezní čarou

Batoh, -u, m.

- nahození míče na tělo soupeřova blokaře s následným dvojdotekem (tzv. válením míče)

Béčko, -a, n.

- tým „B“, zpravidla výkonnostně horší než tým „A“

Bitva, -y, f.

- hra o vítězství, hra se zápalem a snahou vyhrát

Body, -ů, pomn.

- bodovat, dávat jeden bod za druhým

Blok, -u, m.

- obrana proti útoku, kterou provádí blokař

Blokovat, nedok.

- bránit na síti

Blokař, -e, m.

-hráč, jehož hlavním úkolem je obrana na síti

Být na něm

1. bodově dohnat soupeře – Praha a okolí, Dynín, Dalečín, Bílá Třemešná, Černčice, České Budějovice, Český Brod, Pardubice, Kroměříž, Karlovy Vary, Čáslav, Modřice, Prostějov, Dobřany
2. zachytit míč, nebo téměř zachytit – Modřice, Praha a okolí, Český Brod, Nymburk, Ostašov, Holice, Velešín

Céčko, -a, n.

- tým „C“, zpravidla výkonnostně horší než tým „A“ a tým „B“

Čapat, nedok.

- vybírat míč

Dát boda

- dát další bod

Dát zadarmo

- vyšším obloukem vrátit míč do soupeřova pole tak, aby neskončil v síti nebo autu

Debl, -u, m.

- Hra dva hráčů na dva protihráče

Dát mi, dok.

- přihrát mi míč

Deska, -y, f.

- velmi úspěšně blokující hráč

Domáci, -ch, pomn.

- tým, který hraje na vlastním (domácím) hřišti

Dřevák, -a, m.

- velmi špatně hrající hráč

Dvoják, -u, m.

- druhý dotyk téhož hráče s míčem bezprostředně po sobě

Dvojka, -y, f.

- hra, kdy hrají dva hráči proti dvěma protihráčům = systém hry

Eso, -a, n.

- přímý bod z podání

Hosté, -ů, pomn.

- tým, který dorazil na zápas na hřiště domácího týmu

Hrát na slabinu

- záměrně vedený útok na nejslabšího hráče soupeřovy strany

Jedna, -é, f.

- záměrně ohlášený dotyk hráče s míčem letícím od soupeře

- též teč

Kafka, -y, f.

- velmi špatně hrající hráč

- též kopyto a nekopa

Kápo, -a, n.

- kapitán, většinou nejlepší z týmu

Klepák, -u, m.

- smeč o zem, která přeskočí protihráče na zadní čáře

- též kladivo

Kladivo, -a, n.

- smeč o zem, která přeskočí protihráče na zadní čáře

- též klepák

Komín, -u, m.

- vysoká rovná nahrávka

Koncovka, -y, f.

- závěr setu či zápasu

Kopyto, -a, n.

- velmi špatně hrající hráč

- též kafka a nekopa

Kouč, -e, m.

- trenér

Koučování, -0, n.

- trénování, pokyny od trenéra

Koule, -0, f.

- efektivní, pro soupeře nezpracovatelný útočný úder

Krat'as, -u, m.

- zkrácený míč, který je směřován co nejbližší za síť

Lajna, -y, f.

- trefit se míčem přímo na čáru

Lajnovat, nedok.

- rýsovat lajny na antukovém hřišti

Lajnovačka, -y, f.

- stroj na lajnování čar

Mečbol, -u, m.

- zbývá bod od konce zápasu

Mezi kozy, přísl.

- zahrání míče do nekrytého prostoru mezi dva polaře

Mrda, -y, f.

- pořádná rána, často nezpracovatelná

Náhra, -y, f.

- nahrávka

Náskok, -u, m.

- velký bodový rozdíl mezi hrajícími týmy

Navlíkat, nedok.

- dávat další body, bod za bodem

Nekopa, -y, m.

- velmi špatně hrající hráč

- též kafka a kladivo

Nohec, -u, m.

- nohejbal

Novej, příd. jm.

- nový míč

Nůžky, -ek, pomn.

- náročný útočný úder, při kterém hráč zády k síti zasahuje míč v pádu nohama nad hlavou

Odevzdaný, příd. jm.

1. odevzdaný výkon, hra bez zápalu a snahy – Modřice, Praha a okolí, Bílá Třemešná, České Budějovice, Zruč-Senec, Žďár nad Sázavou, Žatec, Prostějov, Pardubice, Benešov, Zruč nad Sázavou, Český Brod, Karlovy Vary, Kroměříž, Černčice, Přerov, Dobřany, Litohlavy, Ostašov, Vsetín

2. odevzdaný balon, balon „zadarmo“– Praha a okolí, Nymburk, Kroměříž, Čáslav, Vsetín, Dynín, Benešov, Žďár nad Sázavou, Velešín, Semčice, Holice, Ostašov

Pata, -y, f.

- útočný úder, vedený pravákem k levé postranní čáře (u leváka k pravé)

Páska, -y, f.

- část saka, horní páska

Placírka, -y, f.

- kop vnitřní stranou nohy

Pole, -0, n.

- ohraničený prostor, ve kterém se hraje

Políčko, -a, n.

- hráč má pokryté celé hřiště, pohybuje se po hřišti

Po noze, přísl.

- útočný úder, vedený pravákem k pravé postranní čáře (u leváka k levé)

Prase, -ete, n.

- dotyk míče se sítí, po kterém míč dopadne do pole soupeře

Přátelák, -u, m.

- přátelské utkání

Pres, -u, m.

- současný dotyk míče protihráči

Příjem, -u, m.

- vybrat podání protihráče

Roura, -y, f.

- míč letící po razantním úderu daleko do autu

Ruka, -y, f.

- dotyk míče rukou

Rybář, -e, m.

- hráč, padající často do sítě (nejčastěji při blokování)

Rychlík, -u, m.

- zásah hráče, který doběhne krátký míč od protihráče

Sako, -a, n.

- síť

Servis, -u, m.

- podání

Servírovat, nedok.

- podávat

Singl, -u, m.

- hra dvou hráčů – jeden na jednoho

Sít'ák, -a, m.

- smečář

Šlajs, -u, m.

- technický úder se spodní nebo boční rotací

Stopka, -y, f.

- červená karta a stop pro hráče na další utkání

Střed, -u, m.

- útočný úder vedený na střed hřiště ke koncové čáře

Svíčka, -y, f.

- vysoká nahrávka pro smečáře

Šňůra, -y, f.

- série podání

Špička, -y, f.

- dobrý výkon

Tajm, -u, m.

- oddechový čas, z angl. time

Teč, -e, f.

- záměrně ohlášený dotyk hráče s míčem letícím od soupeře (nejčastěji při blokování)

- též jedna

Trhák, -u, m.

- získání důležitého bodu v rozhodujícím setu/zápase

Trojka, -y, f.

- hra, kdy hrají tři hráči proti třem protihráčům = systém hry

Vložka, -y, f.

- nepárová dvojice v utkání

Volej, -e, m.

- hrát balon, který se ještě nedotkl země

Votočit to, dok.

- dokázat změnit stav, kdy družstvo prohrává, na stav, kdy vyhrává

Vyklepnout, dok.

- porazit soupeře s velkým náskokem

Vytlučený blok

- míč, který je vyblokován do autu

Zabrat, dok.

- povzbuzování spoluhráče, aby doběhl míč, nebo se více snažil

Zadák, -a, m.

- polář

Zadarmo, přísl.

- míč odehraný jednoduše, pro soupeře snadný míč

Zlomená, příd. jm.

- útočný úder, vedený pravákem k pravé postranní čáře (u leváka k levé) do těsné blízkosti sítě

Zavřít ho, dok.

- zablokovat protihráče

9. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zabývat se problematikou sportovního slangu, zpracovat povědomí o sportovním slangu v nohejbalovém prostředí a jeho teritoriálním rozdělením a dále zpracovat lexikografický slovník tohoto sportu.

Sportovní slang patří mezi nespisovnou vrstvu jazyka a jde o takové lexikální jednotky, které jsou typické pro sportovní prostředí. S jednotkami slangu se setkáme především při mluvené formě řeči u osob, které se pohybují ve sportovním prostředí. Tento slang nemá žádnou mluvnickou stavbu, využívá sice spisovného jazyka, ale nemá žádné vlastní specifické hláskové, gramatické či slovtvorné prostředky. Často je kombinován s obecnou češtinou. Od běžné mluvy se liší omezenou slovní zásobou a způsobem tvoření některých slangových názvů.

Sportovní slang se nijak neodlišuje od slangu jiných zájmových skupin, jejich znaky jsou totožné. Mezi tyto hlavní znaky patří synonymičnost, jazyková hra, eliptičnost, snaha o ekonomičnost výrazu, expresivnost, jednoznačnost a stručnost. Mezi základní a nejčastější způsoby tvoření slangu patří odvozování, sémantické tvoření a v dnešní době přibývá čím dál více slangů přejatých z jiného jazyka. Také se ve slangových výrazech objevuje velký výskyt frazeologismů, a to především frazeologismů slovesných. Se sportovním slangem se setkáme nejen při samotném sportu, ale také v médiích, neboť ho využívají sportovní publicisté a komentátoři za účelem přiblížení se divákům, z důvodu aktualizace a z důvodu neustálených termínů.

Povědomí o nohejbalu není tak vysoké, jako například u fotbalu, či volejbalu. Dokládá to samotný fakt, že ani aktivní hráči nohejbalu často neví, co daný slangový výraz znamená. Mnohokrát záleží na prostředí, v kterém se hráč vyskytuje, zda se daný slang hojně využívá, či nikoliv. Jednou z mých hypotéz bylo, že všichni hráči z jednoho oddílu odpovědí na daný slang stejnou odpověď. Tato hypotéza se ale nepotvrdila. Nejenže se v jednom týmu setkalo více odpovědí, ale našel se i takový hráč, který vůbec nevěděl, co daný slang znamená. Vyplývá to patrně z toho, že týmy ve stejném složení hrají pouze chvíli a během svého aktivního působení v nohejbalu vystřídají hned několik družstev. Tuto nejednotnost v týmu nám dokládá teritoriální rozčlenění, které je uvedeno v mé práci výše.

Slovní zásoba nohejbalu se skládá pouze z podstatných jmen, z přídavných jmen, ze sloves a z příslovcí, přičemž největší výskyt je právě podstatných jmen a hned za nimi jsou slovesa. V mém utvořeném slovníku jsou nasbíraná jak jednoslovná, tak také

dvouslovná, či víceslovná pojmenování, která jsou tvořena především frazémy. U nohejbalistů se setkáme s mluvou nespisovnou, nedbalou, expresivní, eliptickou a synonymickou.

Literatury o sportovním slangu není příliš mnoho. Literatura, která již byla publikována, se zabývá buď samotným slangem, nebo už jednotlivým sportovním prostředím, což se dá vzhledem k rozsáhlosti tématu pochopit. Určitě by bylo velkým přínosem, kdyby se sportovním slangem někdo hlouběji zabýval a vydal novou publikaci zabývající se touto problematikou. O samotném nohejbalu je také velmi málo literatury, což dokládá nízké povědomí o tomto sportu.

Přínosem mé práce je představení slovní zásoby nohejbalu, seznámení s některými konkrétními slangovými výrazy a také teritoriální rozdělení odpovědí respondentů, což nám poukázalo na nejednotnost ve znalosti slangových výrazů u jednotlivých nohejbalových oddílů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ČERVENÁ, V. a kol.: Slovník české frazeologie a idiomatiky. Praha 1988. s. 512.
- DVONČ, Ladislav. K otázkám sociálních „nářečí“. Slovo a slovesnost. 1957.
- GREPL, M. a kol.: Příruční mluvnice češtiny. Praha 1995. s. 800. ISBN 978-80-7106-980-5.
- HAUSER, Přemysl. Nauka o slovní zásobě. SPN – Státní pedagogické nakladatelství. 1986. s. 195.
- HAVRÁNEK, Bohuslav – JEDLIČKA, Alois. Česká mluvnice. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. s. 584. ISBN 14-556-81.
- HUBÁČEK, Jaroslav. Malý slovník českých slangů. Ostrava: Profil. 1988. s. 189.
- HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. Ostrava: Profil, 1979. s. 170.
- HUGO, Jan a kol. Slovník nespisovné češtiny. Maxdorf. 2006.s.460. ISBN 80-7345-098-4.
- CHLOUPEK, Jan. O sociální a územní rozrůzněnosti češtiny. Naše řeč. 1969. s. 141.
- CHLOUPEK, Jan. Stylistika češtiny. Praha: SPN, 1990. 294s. ISBN 80-04-23302-3.
- KELLNER, Adolf. Úvod do dialektologie. Praha: SPN. 1954. s. 113.
- KLIMEŠ, Lumír. Příspěvek. In: Příspěvek k poznání západočeského slangu. Habilitační spis UK Praha 1969.
- Kol. autorů: Mluvnice češtiny I. Praha: Academia 1986. s. 568.
- Kol. autorů: Mluvnice češtiny II. Praha: Academia 1986. s. 536.
- Kol. autorů: Nový akademický slovník cizích slov. Praha 2005. s. 880. ISBN 80-200-1351-2.
- KOUDELA, Břetislav. O tzv. nářečích sociálních. In: Sborník Pedagogického institutu v Ústí nad Labem. SPN 1960.
- KRČMOVÁ, Marie. Stratifikace současné češtiny. Online, 2005.
- MARTINCOVÁ, O.: Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 1., 2. Praha 1998. s. 356. ISBN 80-200-0640-0.
- MARTINCOVÁ, O. Nová slova v češtině: Slovník neologizmů 2. Praha: Academia, 2004. s. 567. ISBN 80-200-1168-4.

OBERPFALCER, František. Argot a slangy. Čsl. Vlastivěda III., Praha. 1934. s. 311.

PAVLÍK, Vladimír – MARŠÁLEK, Martin. Nohejbal. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. s. 96. ISBN 978-80-247-3490-3.

TRÁVNÍČEK, Jaroslav. Úvod do českého jazyka. Praha: SPN. 1952. s. 105.

Internetové zdroje:

<https://www.czechency.org>

www.nase-rec.ujc.cas.cz

<http://www.nohejbal.org/>

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Pohlaví respondentů	31
Graf 2 Doba hraní nohejbalu	32
Graf 3 Teritoriální určení.....	33
Graf 4 „Áčko“	35
Graf 5 „Být na něm“	38
Graf 6 „Dáme boda“	41
Graf 7 „Dvoják“	44
Graf 8 „Hrát na slabinu“	46
Graf 9 „Mečbol“	48
Graf 10 „Navlíkáme“	50
Graf 11 „Novej“	52
Graf 12 „Odevzdaný“	54
Graf 13 „Prase“	57
Graf 14 „Singl“	59
Graf 15 „Stopka“	61
Graf 16 „Volej“	64
Graf 17 „Zavřu ho“	66

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Sportovní slang a jeho variabilita - nohejbalové prostředí

Dobrý den,

jmenuji se Markéta Sochůrková, jsem studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru Český jazyk a Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění mého dotazníku k bakalářské práci, jejíž téma je: Sportovní slang a jeho variabilita - nohejbalové prostředí. Obracím se na Vás, jako na profesionály, tedy na ty, kteří se tímto sportem zabývají, a doufám, že mi s dotazníkem pomůžete. Výsledky dotazníku budou sloužit výhradně pro účely mé bakalářské práce a jsou zcela anonymní.

Děkuji Vám předem za poskytnuté informace a ochotu spolupracovat.

1. Pohlaví:
  - a) Muž
  - b) Žena
2. V kterém týmu hrajete?
3. Jak dlouho se nohejbalu věnujete?
  - a) 1 - 5 let
  - b) 6 - 10 let
  - c) 11 - 20 let
  - d) 21 let a více

Prosím o vysvětlení následujících slangových výrazů!

Slang = nespisovný útvar jazyka, který je charakteristický pro mluvčí náležející k určité zájmové nebo profesní skupině. Rozdíly oproti spisovnému jazyku spočívají především ve slovní zásobě.

1. Co znamená "áčko"?
2. Co znamená "být na něm"?
3. Co znamená "dáme bodá"?
4. Co znamená "dvoják"?
5. Co znamená "hrát na slabinu"?
6. Co znamená "mečbol"?

7. Co znamená "navlíkáme"?
8. Co znamená "novej"?
9. Co znamená "odevzdaný"?
10. Co znamená "prase"?
11. Co znamená "singl"?
12. Co znamená "stopka"?
13. Co znamená "volej"?
14. Co znamená "zavřu ho"?